

M. SPALIO 19 D., PIRMADIENIS

PIRMININKAVO: J. BUZEK

Pirmininkas

(Posėdis pradėtas 17.05 val.)

1. Sesijos atnaujinimas

Pirmininkas. – 2009 m. spalio 8 d., ketvirtadienį, nutrauktą Europos Parlamento posėdį skelbiu atnaujintu.

2. Pirmininko pareiškimas

Pirmininkas. – Ponios ir ponai, prieš mums pradėdant posėdį norėčiau tarti keletą žodžių. Kaip žinote, prieš dešimt dienų Lenkijos prezidentas Lech Kaczyński pasirašė Lisabonos sutartį. Esu tikras, kad esame vienu žingsniu arčiau ratifikavimo proceso pabaigos. Taip pat esu tikras, kad ratifikavimą netrukus baigs ir Čekija.

Norėčiau informuoti, kad šią savaitę, ketvirtadienį, 15.00 val. vyks mūsų pirmoji klausimų valanda su Europos Komisijos Pirmininku José Manueliu Barroso. Ši diskusija reiškia didelį institucinį pokytį. Šiuo pokyčiu bus gerokai pagerintas Europos Parlamento bendradarbiavimas su Komisija. Šį klausimą aptariau su frakcijų pirmininkais ir Pirmininku J. M. Barroso ir džiaugiuosi, kad naujoji procedūra taps nuolatiniu Strasbūro plenarinių sesijų bruožu. Esu tikras, kad ji pagyvins mūsų diskusijas ir padarys jas dar atviresnes.

Ponios ir ponai, spalio 10 d. minėjome Tarptautinę mirties bausmės panaikinimo dieną. Nuo 2007 m. ši diena taip pat yra Europos diena prieš mirties bausmę, kai parodome ryžtą ir išipareigojimą kovoti su šia nehumaniška praktika. Taip pat pristatome savo poziciją, kuria remiame pasaulinį moratoriumą, kaip numatyta 2007 m. rezoliucijoje įtvirtintoje Parlamento deklaracijoje ir Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliucijoje.

Spalio 9 d. pranešime spaudai savo paties ir Europos Parlamento vardu pabrėžiau mūsų išipareigojimą kurti Europą be mirties bausmės ir siekti jos panaikinimo visame pasaulyje. Tai – bendra mūsų pareiga. Deja, Europoje vis dar yra viena šalis, kurioje mirties bausmė skiriama ir vykdoma. Tai – Baltarusija. Smerkiame mirties bausmės vykdymą Irane ir reiškiamo ypatingą nuogąstavimą dėl iranėčių, nuteistų mirties bausme po demonstracijų, vykusių po birželio mėn. surengtų prezidento rinkimų. Visų pirma, prieštaraujame mirties bausmės skyrimui nepilnamečiams ir norėtume pažymėti, kad šiais metais sueina dvidešimt metų, kai buvo priimta Vaiko teisių apsaugos konvencija, o joje tiesiogiai draudžiama taikyti mirties bausmę nepilnamečiams.

Turime toliau ryžtingai priešintis mirties bausmei ir kalbėti apie jos vykdymą kitose pasaulio vietose. Mums kelia nerimą pastarojo laikotarpio įvykiai Kinijoje, kur po etninių neramumų ir smurto Sindziango provincijos Urumčio vietovėje mirties bausme nuteista dvylika žmonių. Nepaisant sunkių nusikaltimų, padarytų per birželio mėn. vykusius neramumus, raginame Kinijos institucijas išlaikyti sąžiningo teismo proceso standartus. Mums kelia nerimą mirties bausmės skyrimo ir vykdymo atvejai Jungtinėse Valstijose, ypač Ohajo valstijoje, kur po keleto nesėkmingų bandymų atidėtas mirties bausmės vykdymas mirtinomis injekcijomis.

Norėčiau priminti mūsų prašymą kiekvienai mirties bausmę vis dar taikančiai šaliai išbraukti ją iš savo baudžiamojo kodekso arba iki jos panaikinimo paskelbti moratoriumą mirties bausmės nuosprendžių skyrimui ir vykdymui.

(Plojimai)

3. Ankstesnio posėdžio protokolo tvirtinimas (žr. protokolą)

4. Veiksmai įgyvendinant Parlamento pozicijas ir rezoliucijas (žr. protokolą)

5. Parlamento sudėtis (žr. protokolą)

6. Komitetų ir delegacijų sudėtis (žr. protokolą)
7. Žodiniai klausimai ir rašytiniai pareiškimai (gauti dokumentai) (žr. protokolą)
8. Pateikti dokumentai (žr. protokolą)
9. Sprendimai dėl kai kurių dokumentų (žr. protokolą)
10. Peticijos (žr. protokolą)
11. Asignavimų perkėlimas (žr. protokolą)
12. Bendru sprendimu priimtų teisės aktų pasirašymas (žr. protokolą)
13. Tolesnis nebaigtų klausimų svarstymas (Darbo tvarkos taisyklių 214 straipsnis) (žr. protokolą)
14. Prašymas taikyti skubos tvarką
15. Darbų programa

Pirmininkas. – Išdalytas galutinis darbotvarkės projektas, kurį, remdamasi Darbo tvarkos taisyklių 137 straipsniu, 2009 m. spalio 15 d., ketvirtadienio, posėdyje parengė Pirmininkų sueiga.

Pirmadienis:

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Pone pirmininke, mano kalba praktiškai susijusi su pirmadienio darbotvarke.

Manau, kad į darbotvarkės projektą, kuris buvo paskelbtas prieš mums gaunant dokumentą, dėl kurio turime balsuoti, įtrauktos diskusijos dėl trijų parlamentinio imuniteto atvejų. Šie parlamentinio imuniteto atvejai itin svarbūs, nes jie gali turėti poveikį EP nario teisei laisvai vykdyti veiklą – EP narys patiria politinį vyriausybės priešišumą arba politinį teismų priešišumą, arba politinį teismų, kuriais per prokurorus naudojasi vyriausybė, priešišumą.

Matau, kad šie klausimai į diskusiją nebeįtraukti, ir labai dėl to apgailestauju. Lieka tik vienas balsavimas be diskusijų dėl D. Wallis pranešimo, kuriame aptariamas M. Siwieco imunitetas. Prieš šį balsavimą be diskusijų nebus leidžiama sakyti kalbų ir atitinkamas narys negalės kolegoms EP nariams išdėstyti savo nuomonės. Labai dėl to apgailestauju.

Baigdamas pasakysiu keletą žodžių apie mūsų kolegos nario F. E. Speroni pranešimą, patvirtintą labai didele (manau, beveik visų šio Parlamento narių) balsų dauguma, dėl Prancūzijos institucijų požiūrio – jos neleido mūsų buvusiam kolegai EP nariui J. C. Marchiani apginti savo imuniteto nuo pokalbių telefonu klausymosi, kai šis imunitetas užtikrinamas valstybių narių parlamentų nariams.

Norėčiau sužinoti, kas padaryta išnagrinėjus F. E. Speroni pranešime išdėstytas rekomendacijas ir, pirmiausia, kas padaryta dėl skundo, kurį turėjome paduoti Europos Bendrijų Teisingumo Teismui.

Pirmininkas. – Prašymo surengti diskusiją dėl parlamentinio imuniteto nebuvo pateikta. Todėl dėl šio klausimo bus balsuojama rytoj. Jeigu būtų buvęs pateiktas prašymas, šį klausimą būtume galėję svarstyti kitaip. Darbotvarkėje svarstymo nenumatyta, nes šiuo klausimu nepateikta jokio pasiūlymo.

Antradienis:

Pakeitimų pasiūlymų nepateikta.

Trečiadienis:

Gavau Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcijos prašymą iš dalies pakeisti rezoliucijos dėl informacijos laisvės Italijoje ir kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse pavadinimą. Iš dalies pakeistas pavadinimas būtų toks: „Informacijos laisvė Europos Sąjungoje“.

Simon Busuttil, *PPE frakcijos vardu*. – (MT) Pone pirmininke, bendras mūsų praėjusio mėn. diskusijoje dėl šios rezoliucijos kilęs klausimas – turime kalbėti apie žodžio laisvę visur – Europoje ir už jos ribų. Vis dėlto, pone pirmininke, negalime skelbti kampanijos prieš konkrečią šalį. Šioje rezoliucijoje minimas Italijos klausimas iš esmės yra nacionalinė politinė diskusija, o mes, Europos Parlamentas, nuo panašių diskusijų turime susilaikyti. Jeigu šios rezoliucijos pavadinime paliktume žodį „Italija“, prisiimtume tam tikrojo aukštesniojo teismo, kuriuo nesame, vaidmenį ir padarytume žalą mūsų institucijos autoritetui, sumažintume pagarbą jai.

Remiame žodžio laisvę Europoje ir kitur, todėl raginame visus, tikrai siekiančius, kad žodžio laisvė būtų įtvirtinta visur, balsuoti už šios rezoliucijos pavadinimo pakeitimą.

Manfred Weber, *PPE frakcijos vardu*. – (DE) Pone pirmininke, norėčiau paremti pasiūlymą ir pareikšti nuomonę, kad jam pritariu.

Ne kiekviena Europoje kylanti problema yra Europos problema. Mes vadovaujamės subsidarumo principu ir mes, Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcija, pasitikime parlamente Romoje dirbančiais savo kolegomis ir Italijos teismais, kurie gali priimti nepriklausomus sprendimus, kas Italijai gerai ir kas blogai. Italijos parlamentas ką tik įrodė, kad yra nepriklausomas. Džiaugiamės galėdami diskutuoti apie nuomonių laisvę, bet tada turėtume diskutuoti apie nuomonių laisvę ir visoje Europos Sąjungoje. Tai turi būti aišku iš pasiūlymo ir jo pavadinimo, todėl prašome pritarti mūsų pasiūlymui.

Hannes Swoboda, *S&D frakcijos vardu*. – (DE) Pone pirmininke, tai panašu į žeminantį spektaklį. Anksčiau aiškiai pasakėme, kad tai prasidėjo nuo Italijos atvejo, bet nenorime prie jo susitelkti. Norime apskritai kalbėti apie nuomonių laisvę Europoje. Todėl pasirinkome šį pavadinimą; jis byloja apie Italijoje prasidėjusį atvejį, bet ir apie bendrus teiginius.

Neturėtume iškart griebtis visko. Jau daug savaičių ir daug kartų bandėme įvykio faktus dėstyti vienpusiškai. Bent jau būkime sąžiningi: jeigu sakote, kad norime ginti S. Berlusconi, kad ir ką jis darytų, tai – sąžininga pozicija, bet dabar jūs elgiatės taip, tarsi norėtumėte viską vertinti neutraliai, objektyviai. Likime prie esamo pavadinimo. Tai yra pagrįsta.

(Plojimai)

(Parlamentas pasiūlymą atmetė)

Ketvirtadienis:

Pakeitimų pasiūlymų nepateikta.

(Darbų programa patvirtinta) ⁽¹⁾

Hannes Swoboda (S&D). – (DE) Pone pirmininke, trumpa pastaba ir prašymas jums, pone pirmininke: ketvirtadienį, be kitų dalykų, aptarsime baisias mirties bausmes Irane, kurios visiškai nepriimtinos ir dažnai skiriamos už vadinamuosius nusikaltimus, už kuriuos, vadovaujantis mūsų teisingumo samprata, net nebūtų keliama baudžiamųjų bylų.

Pasinaudodami šia galimybe turėtume aiškiai pasakyti (o jūs, kaip ir Taryba, taip pat turėtumėte rasti galimybę pasakyti), kad esame prieš smurtą, apskritai smerkiame visą teroristų smurtą, net jeigu jis nukreiptas į Irano valdžios institucijas. Manau, kad mūsų objektyvi pozicija būtų tvirtesnė, jeigu aiškiai pasakytume, kad išpuolis, kainavęs 42 žmonių gyvybes, neatitinka mūsų politikos. Apskritai esame prieš smurtą, prieš mirties bausmę ir prieš teroristų smurtą.

(1) Kiti darbų programos pakeitimai (žr. protokolą).

16. Vienos minutės pasisakymai svarbiais politiniais klausimais

Pirmininkas. – Kitas klausimas – vienos minutės pasisakymai svarbiais politiniais klausimais.

Arturs Krišjānis Kariņš (PPE). – (LV) Pone pirmininke, visa Europos Sąjunga jaučia pasaulinę ekonomikos krizę, bet nuosmukio poveikis didžiausias Baltijos valstybėms. Šioms valstybėms išeitis iš ekonomikos krizės glaudžiai susijusi su visišku perėjimu prie euro. Nors nuo 2005 m. visų Baltijos šalių valiutos tiesiogiai susietos su euru, dėl oficialių Maastrichto kriterijų šios šalys vis dar negali visapusiškai prisijungti prie euro zonos. Todėl Baltijos šalys nukenčia nuo Europos centrinio banko įgyvendinamos mažų palūkanų normų politikos, lėmusios paskolų ir turto burbulų krizę, tačiau negali pasinaudoti tikraisiais valiutos stabilumo vaisiais. Raginu priimti politinį sprendimą, kad Baltijos valstybėse išimties tvarka būtų galima įvesti eurą. Maža šių valstybių ekonomika nekelia grėsmės euro zonai. Grėsmę kelia regiono nestabilumas, jeigu šios šalys liks už euro zonos ribų. Dėkoju už dėmesį.

Alexander Mirsky (S&D). – (LV) Ponios ir ponai, pone pirmininke, norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į labai pavojingą ekonominę padėtį Latvijos Respublikoje. Šiuo metu šalyje planuojama uždaryti 50 proc. ligoninių. Kai kuriuose regionuose nedarbo lygis – 25 proc. Latgalėje nesant darbo atleista 50 proc. darbuotojų. Darbo vietų neteko 30 proc. policijos pareigūnų, 30 proc. mokytojų ir 30 proc. gydytojų. Mokesčių reformos, kuriomis mokesčiai didinami, lems visišką ekonomikos griūtį. Šioje padėtyje vietoj pagalbos Latvijai siūlomos paskolos, verčiančios dar labiau mažinti ir taip jau mažą biudžetą. Dabar viskas susiklostė taip blogai, kad kai kurie Švedijos ministrai tiesiog šantažuoja Latvijos vyriausybę reikalaudami mažinti finansavimą. Visa tai lėmė socialinį sproginimą ...

Luigi de Magistris (ALDE). – (IT) Pone pirmininke, ponios ir ponai, manau, kad Parlamentas turėtų labai susirūpinti dėl naujausios JT Maisto ir žemės ūkio organizacijos ataskaitos.

Iš tikrųjų, nors kai kurios Europos Sąjungos vyriausybės, pastaruoju metu – Italijos vyriausybė, toliau laiko imigraciją baudžiamuoju nusikaltimu, pažeidžia teisę į prieglobstį ir nesirinkdamos neįleidžia nė vieno, manau, kad turime tvirtai bendradarbiauti, nes tikra gėda, kad Maisto ir žemės ūkio organizacijos aprašytas skurdo lygis Afrikoje, Artimuosiuose Rytuose ir Azijoje nemažėja. Bendradarbiauti reiškia ne vykdyti betikslus projektus, kuriais viso labo teikiami užsakymai toms pačioms senosioms bendrovėms, o padėti šioms šalims tapti savarankiškomis.

Kita gėda, kurios klausimą Parlamentas privalo spręsti – vandens privatizavimas, kurį atlieka tam tikros ES vyriausybės. Vanduo yra visiems priklausantis išteklius – būtinas išteklius, o ne tarptautinėms bendrovėms naudinga žaliava.

Karima Delli (Verts/ALE). – (FR) Pone pirmininke, mano kalba susijusi su blogėjančiomis darbo sąlygomis Europoje.

Šiandien beveik pusė pasaulyje dirbančių žmonių uždirba mažiau negu 2 JAV dolerius per dieną. 12,3 mln. žmonių vis dar yra vergijos aukos, o daugiau kaip 200 mln. vaikų priversti dirbti. Europoje dirbančių neturtingųjų daugėja kasdien ir kiekvienais metais Tarptautinė darbo organizacija užregistruoja 160 000 mirties atvejų, susijusių su prevencijos stoka.

Šiomis aplinkybėmis norėčiau pabrėžti mūsų atsakomybę prieš visus tuos, kurie neturi darbo ir socialinių teisių, dirba netinkamomis sąlygomis, prieš tuos milijonus psichines ir fizines kančias patiriančių darbuotojų, kartais net nusižudančių arba susergančių darbo sąlygų sukeltu įvairių rūšių vėžiu ar lėtinėmis ligomis. Laikas nustoti laikytis religijos, diktuojančios, kad turime dirbti daugiau, ir nustoti laikytis pelno ir konkuruoti trumpuoju laikotarpiu. Teisės į deramą darbą užtikrinimas ir darbo teisės stiprinimas turi būti svarbiausias ateinančių dešimties metų ES prioritetas.

Janusz Wojciechowski (ECR). – (PL) Pone pirmininke, Maisto ir žemės ūkio organizacija neseniai paskelbė ataskaitą, kurioje teigia, kad pasaulyje maisto gamyba iki 2050 m. turi padidėti bent 70 proc., priešingu atveju žmonijai kils bado grėsmė. Tai – akivaizdžios tiesos patvirtinimas. Gerai žinoma, kad pasaulyje žmonių daugėja, o ariamosios žemės mažėja. Tuo pat metu Europos Sąjungos žemės ūkio politika, prisidengiant rūpinimusi rinkos principais ir žemės ūkio konkurencingumo gerinimu, grindžiama sistemingu žemės ūkio gamybos mažinimu beveik visuose sektoriuose. Esant dabartinėms pasaulinėms tendencijoms, ši politika gali pasirodyti esanti pražūtinga ir gana netolimoje ateityje gali kilti badas.

Manau, kad Europos Sąjungoje privalu iš esmės pakeisti politinį požiūrį į žemės ūkį ir jo problemas. Turime tikrai rūpintis savo žemyno maisto saugumu. Užtenka žemės ūkio ribojimo politikos, nes tai – trumparegiška politika, sukurta neturint vaizduotės.

Bairbre de Brún (GUE/NGL). – (GA) Pone pirmininke, maždaug šiuo laiku prieš trejus metus Jungtinės Karalystės vyriausybė išipareigojo priimti Airių kalbos įstatymą airių kalbai Šiaurės Airijoje saugoti ir plėtoti. Airiškai kalbančių gyventojų teisių apsaugos teisės aktas – svarbi taikos ir susitaikymo proceso dalis.

Pati airių kalba turėtų būti taip pat saugoma įstatymu, kaip ir gimtosios pietų Airijos, Škotijos ir Velso kalbos.

Po trejų metų tas teisės aktas vis dar nepriimtas.

Būčiau dėkinga, jeigu jūs, pone pirmininke, su pasidalijamuosius įgaliojimus turinčiu atsakingu Belfasto pareigūnu pasikalbėtumėte apie daugiakalbystės svarbą ir įtaką apskritai.

Praėjus vienuolikai metų nuo tada, kai buvo pasirašytas Didžiojo penktadienio susitarimas, ir trejiems metams – kai buvo pasirašytas Šv. Andriejaus susitarimas, mums labai svarbu, kad airių kalbos įstatymas būtų priimtas skubiai ir juo būtų sureguliuotos airiškai kalbančių Šiaurės Airijos gyventojų teisės.

Pirmininkas. – Dėkoju. Prašau šiuo klausimu pateikti raštišką prašymą.

John Bufton (EFD). - Pone pirmininke, Velsas dabar yra vienas iš svarbiausių ES finansavimo pagal 2007–2013 m. struktūrinių fondų programą gavėjų. Pinigai daugiausia skiriami tvariam ekonomikos augimui plėtoti ir darbo vietoms kurti. Vakarų Velsas ir Slėniai iš dabartinių struktūrinių fondų gauna didžiausią paramą – ir teisingai.

Daugelis Jungtinę Karalystę laiko pasiturima vieta gyventi. Labai mažai žmonių žino tikrovę – koks skurdo ir nedarbo Velse lygis. Uždarius didžiąsias pramonės įmones, kadaise buvusias tvirtų sunkiai dirbančių bendruomenių pagrindu, Slėniai tiesiog sunaikinti. Dabar kasyklos uždarytos. Jų vietoje atsiradę fabrikai darbo vietas iškelia į užsienį. Bendruomenės, klestėjusios iš šio darbo, ne tik neteko darbo vietų, bet ir prarado tikslą, bendrumo jausmą.

Kai vis daugiau šalių rikiuojasi į eilę stoti į ES, esu susirūpinęs, kad Velsui taip reikalinga parama bus skiriama naujesnėms valstybėms narėms. Raginu Komisiją ir Tarybą užtikrinti, kad Velsas gautų deramą finansavimą – kad būtų nustatytas tvirtas pereinamojo laikotarpio susitarimas, kai 2013 m. pasibaigs dabartinis struktūrinių fondų etapas.

Franz Obermayr (NI). - (DE) Pone pirmininke, itin pavojinga Temelino branduolinė elektrinė, kurioje nuo 2000 m. įvyko jau 127 incidentai, yra labai arti mano gimtųjų Aukštutinės Austrijos vietų, o netoli Vienos, Mochovcėje, Slovakijoje, yra kita branduolinė elektrinė. Kartu jos sudaro nemalonų senojo tarybinio projektavimo ir Amerikos inžinerijos mišinį. Teisiniu požiūriu visas šis klausimas kelia problemų, nes nė vienoje šalyje neatlikti Europos teisės aktuose nustatyti poveikio aplinkai vertinimai. Proceso šalys neturi galimybės pasiekti, kad galutinį sprendimą persvarstytų teismas. Tai prieštarauja Bendrijos direktyvos dėl poveikio aplinkai vertinimo 10 straipsniui.

Pasinaudodamas šia galimybe norėčiau paraginti Bendriją tvirtai pasipriešinti šiam statybos projektui.

Georgios Papastamkos (PPE). - (EL) Pone pirmininke, kadangi Dohos derybų raundas atnaujintas ir vyksta aktyviau, taip pat rengiantis lapkričio mėn. pabaigoje Ženevoje vyksiančiai PPO ministrų konferencijai, raginame su Komisija surengti išsamią diskusiją, kad galėtume bendrai nuspręsti dėl Europos Sąjungos derybinės pozicijos rengiantis įgyvendinti Lisabonos sutartį. Taip pat raginame Komisiją žemės ūkio sektoriaus klausimais griežtai laikytis savo derybinių įgaliojimų ir savo pasiūlymuose arba jų dalyse nenumatyti tolesnių reformų, taip pat, konkrečiau kalbant, nedaryti prielaidos, kad persvarstymas būtinai įvyks 2013 m. Kitaip tariant, nenorime skubotos bendrosios žemės ūkio politikos reformos, ar ją būtų stengiamasi atlikti netiesiogiai, ar tiesiogiai nurodant aukštesniu lygmeniu.

Alajos Mészáros (PPE). – (HU) Pone pirmininke, pagirtina, kai politikas nori gauti didžiausią galimą naudą savo šaliai. Atsižvelgdami į savo rinkėjų interesus, mes visi tai darome. Vis dėlto naudos negalima įgyti kito asmens sąskaita ir ši nauda jokių būdu negali būti šantažo rezultatas.

Čekijos prezidentas Václav Klaus mus visus nustebino savo taktika blokuoti Lisabonos sutartį. Šis žmogus, savo politinį gyvenimą pradėjęs kaip reformuotojas, pradėjo kelti reikalavimus, darančius gėdą jam ir jo šaliai. Manau, kad nepriimtina Lisabonos sutarties pasirašymą susieti su Benešo dekretų neliečiamumu.

1945 m. priimtais Benešo dekretais buvo taikomas kolektyvinės bausmės principas, svetimas Europos teisei tvarkai. Remiantis šiais įstatymais, milijonų nekaltų civilių pilietybė buvo atimta ir jie buvo jėga deportuoti iš savo gimtosios šalies vien todėl, kad gimtoji kalba buvo vokiečių ar vengrų.

Remdamiesi mūsų Europos teisine tvarka, negalime toleruoti žmogaus teisių ir asmens laisvių pažeidimų, kad ir koku būdu ar forma jie būtų daromi. Vis dėlto Václav Klaus iš mūsų reikalauja būtent to.

Chrysoula Paliadeli (S&D). - (EL) Pone pirmininke, neseniai įvykęs nevyriausybinių organizacijos *Graikų savanoriai* prezidento Athanasijo Lerounio pagrobimas yra paskutinis iš pagrobimų, įvykdytų chaotiškoje teritorijoje tarp Pakistano ir Afganistano, kurioje yra Lenkijos, Jungtinės Karalystės, Ispanijos, Kinijos ir Kanados piliečių, kurių dauguma neišvengė mirties. Šios teritorijos, taip pat žinomos kaip Kafiristanas (tai reiškia – netikinčių žemė), gyventojai kovoja siekdami išlaikyti savo principus, tradicijas ir papročius priešiškoje aplinkoje, kuri laipsniškai juos nugali.

A. Lerounis ir jo komanda jau apie penkiolika metų veiksmingai dirba su kylašų gentimi ir per tą laiką sugebėjo pagerinti šios izoliuotos bendruomenės gyvenimo sąlygas.

Raginame Europos Parlamento narius pasinaudoti savo galia ir padėti išgelbėti savanorį, kuris didelę savo, kaip suaugusio žmogaus, gyvenimo dalį paskyrė vidurio Azijos bendruomenei, kuriai gresia išnykimo pavojus, suprastai.

Harlem Désir (S&D). - (FR) Pone pirmininke, ponios ir ponai, dvi valstybės narės – Prancūzija ir Jungtinė Karalystė – paskelbė ketinimą į Afganistaną išsiųsti pabėgėlius, kurie atvyko į Europą gelbėdami savo gyvybę.

Netikiu, kad galime toliau nepaisyti šios labai didelės grėsmės jų gyvybei. Jungtinės Karalystės laikraštis *The Guardian* spalio mėn. pranešė, kad kai kurie iš Australijos išsiųsti afganų pabėgėliai, atvykę į savo šalį, buvo nužudyti.

Manau, kad visa tai visiškai prieštarauja visiems mūsų tarptautiniams įsipareigojimams.

Pati Europos Komisija 2008 m. birželio mėn. veiksmų plane teigė, kad dėl teisėtų priemonių nelegaliai imigracijai mažinti neturėtų susidaryti padėtis, kai pabėgėliams neleidžiama naudotis apsauga Europos Sąjungoje, o Jungtinių Tautų pabėgėlių reikalų vyriausiasis komisaras įspėjo Europos Sąjungą nebandyti pažeisti Ženevos konvencijos ir kitų papildomų apsaugos formų, skirtų užtikrinti, kad afganų pabėgėliai nebūtų deportuojami į Afganistaną.

Atitinkamą prašymą pasirašė daug EP narių iš keturių skirtingų frakcijų. Raginu jus, pone pirmininke, pasikalbėti su Europos Komisijos, Jungtinės Karalystės ir Prancūzijos atstovais, o mūsų Parlamentas turi spręsti šį klausimą, kad nebūtų įvykdytas minėtasis nusikaltimas prieš teisę į prieglobstį.

Ramon Tremosa i Balcells (ALDE). - Pone pirmininke, norėčiau pasmerkti katalonų kalbos vartojimo apribojimus Ispanijos valstybėje. Konkrečiau, kalbu apie Valensijos bendrijos autonominę vyriausybę, kuri 2007 m. uždarė *La Carrasqueta* ir *Mondúver* TV retransliuotojus. Per ateinančius mėnesius bus uždaryti ir kai kurie kiti retransliuotojai.

Šie TV retransliuotojai perduoda katalonų televizijos signalus į Valensijos regioną. Valensijos autonominė vyriausybė pažeidžia Garso ir vaizdo žiniasklaidos paslaugų direktyvą, kuria užtikrinama laisva televizijos programų turinio sklaida iš vienos Europos šalies į kitą. ES viduje kultūrų laisvė egzistuoja, bet Ispanijos valstybėje – katalonų televizijai – jos nėra. Tai – liūdnas paradoksas, apie kurį norėjau šią popietę visiems jums pranešti.

Angelika Werthmann (NI). - (DE) Pone pirmininke, ponios ir ponai, „vienodas užmokestis už vienodą darbą“ yra principas, įtvirtintas 1957 m. Europos bendrijos steigimo sutartyje. Šis principas aktualus dar ir šiandien, nes nors vis daugiau moterų eina vadovaujamas pareigas, pajamų atotrūkis vis dar akivaizdus. Nesuprantama, kodėl moterims, vien todėl, kad jos – moterys, o ne vyrai, už tą patį darbą, netgi už to paties standarto darbą, mokamas mažesnis atlyginimas. Kiekvienam turėtų būti aišku ir akivaizdu, kokią naudą turės moderni demokratinė visuomenė, kai ji pagaliau visapusiškai įgyvendins šį principą. Todėl manau, kad svarbu ką nors daryti, kad būtų patobulinti dabartiniai teisės aktai ir pagerintas atlyginimų skaidrumas. Vienas mažas pavyzdys – Austrija, kur pajamų atotrūkis yra apie 28 proc.

Raül Romeva i Rueda (Verts/ALE). - (ES) Pone pirmininke, norėčiau pasmerkti įvykį Maroke, per karaliaus Mohammedo VI dešimties metų valdymo laikotarpį neturintį precedento: Maroko karo teismas rengiasi

teisti septynis Sacharos nepriklausomybės siekiančius aktyvistus už bendradarbiavimą su priešu – pagal šį kaltinimą gali būti skirta mirties bausmė.

To nebuvo nuo karaliaus Hassano II laikų. Civilis niekada nebuvo atsidūręs karo teismo teisiamųjų suole. Tai reiškia, kad šioje buvusioje Ispanijos kolonijoje vėl intensyvinamos represijos.

Susitaikėliška Europos Sąjungos tyla kelia didelę nuostabą, tačiau dar labiau stebina Ispanijos vyriausybės tylėjimas – juk jai tenka didžiausia kaltė už dabartinę padėtį Vakarų Sacharoje, nes ji šią vietovę apleido.

Todėl mano klausimas labai tiesus: ar su tokiu Maroko režimu norime palaikyti ypatingus santykius? Ar su tokiu režimu norime palaikyti draugystę ir abipusę pagarbą grindžiamus santykius? Kiek dar kartų galėsime ir turėsime tylėti, matydami, kas vyksta Vakarų Sacharoje?

Ar šitaip jie ketina spręsti problemas, su kuriomis dabar susiduria visi jų gyventojai? Manau, kad vykstant deryboms būtent dabar turėtume aiškiai ir tvirtai reaguoti į šią padėtį.

Petru Constantin Luhan (PPE). – (RO) Europos Sąjunga turi 1 636 pasienio punktus, skirtus patekti į ES teritoriją, ir kasmet siena kertama apie 900 mln. kartų. Esu iš regiono, esančio prie Europos Sąjungos išorės sienos, ir labai gerai žinau problemas, su kuriomis susiduria muitinės. Todėl manau, kad šį klausimą turime spręsti kuo rimčiau ir persvarstyti agentūros *Frontex* įgaliojimus.

Agentūra *Frontex* dabar susiduria su įvairiomis problemomis. Pvz., valstybės narės turi aktyviau bendradarbiauti prie Europos Sąjungos išorės sienų. Daugiau dėmesio privalu skirti bendradarbiavimui su trečiosiomis šalimis, kurios daugeliu atvejų yra nelegalių imigrantų kilmės arba tranzito šalys. Stokholmo programa tikrai padeda įtvirtinti agentūros *Frontex* dalyvavimą, kad ji atliktų itin svarbų vaidmenį būsimoje integruotoje ES sienų stebėjimo sistemoje.

Artur Zasada (PPE). – (PL) Pone pirmininke, kadangi iš žemyno šiaurės į pietus juda vis daugiau krovinių, o transporto koridorių nepakanka, norėčiau pabrėžti Centrinės Europos transporto koridoriaus, *CETC Road 65*, reikšmę. Jis apima kelią, vidaus vandenį ir geležinkelį, einančius per vietoves, nusidriekusias nuo Baltijos jūros iki Adrijos jūros – iš Švedijos per Lenkiją, Čekiją, Slovakiją, Vengriją ir Kroatiją.

Koridorius būtų visos teritorijos, per kurią jis eina, regioninės plėtros ašis. Jis visiškai derėtų su daugiarūšio transporto naudojimo principais, o jo įtaka gamtai būtų darni. Jis dideliame Europos Sąjungos regione padėtų paspartinti socialinį ir ekonominį vystymąsi – pagreitėtų Baltijos jūros regiono ir Viduržemio jūros bei Adrijos jūros regiono šalių prekyba ir būtų pervežama daugiau krovinių.

Mano, ir kaip EP nario, ir kaip daugelį metų transporto srityje dirbusio specialisto, pareiga paprašyti remti projektą *CETC*. Jį neabejotinai verta įtraukti į esamą visos Europos transporto koridorių TNT tinklą.

Sylvie Guillaume (S&D). – (FR) Pone pirmininke, noriu pasmerkti Prancūzijos ir Jungtinės Karalystės veiksmus, kuriais jos po „džiunglių“ stovyklos panaikinimo Kalė mieste rugsėjo mėn. pabaigoje pabėgėlius prievarta grąžina į Afganistaną – šalį, kurioje vyrauja visiškas chaosas.

Kaip ir ką tik kalbėjęs mano kolega H. Désir, raginu Europos Komisiją spausti valstybes nares, kad jos nustotų prievarta grąžinti šiuos žmones į Afganistaną taip keldamos didelį pavojų jų gyvybei.

Žinome, kad šie migrantai Prancūzijoje negali prašyti prieglobsčio pagal Dublino II reglamentą, nes jie būtų deportuoti į Graikiją arba Italiją, kur sulaikymo sąlygos nepriimtinos, o galimybės, kad jų prieglobsčio prašymai bus patenkinti, labai mažos.

Vienintelis poveikis, kurį turėjo „džiunglių“ stovyklos panaikinimas – šių migrantų, kuriems reikia apsaugos, tragedija tapo dar labiau traumuojanti. Skirtingai, negu minima Prancūzijos vyriausybės nustatytuose tiksluose, šie migrantai uždarius stovyklą tapo dar pažeidžiamesni ir dar labiau tikėtina, kad jie pateks į prekiautojų žmonėmis rankas, o jiems šie migrantai nė kiek nerūpi.

Dabar labiau negu kada nors turime prisiminti, kad jeigu prieglobsčio sistema neapsaugos žmonių, kuriems reikia apsaugos, kils abejonių dėl jos patikimumo.

Proinsias De Rossa (S&D). – Pone pirmininke, džiaugiuosi, kad Jungtinių Tautų Žmogaus teisių taryba (angl. HRC) patvirtino R. Goldstone'o ataskaitos rekomendacijas ir kad ji ragina nutraukti neteisėtą Gazos apsiaustį, žmonėms keliančią tiek daug vargo. Siūlau atitinkamiems Parlamento komitetams dabar nedelsiant išnagrinėti, kokių veiksmų Europos Sąjunga turėtų imtis siekdama užtikrinti, kad R. Goldstone'o rekomendacijos būtų veiksmingai įgyvendinamos.

Mane sukrėtė tai, kad keturios ES valstybės narės – Italija, Nyderlandai, Vengrija ir Slovakija – balsavo prieš HRC rezoliuciją. Žmogaus teisės ir tarptautinė teisė nėra pasirenkami priedai, kuriuos būtų galima ginti arba jų nepaisyti, nelygu, kokia iš to politinė nauda. Visos mūsų valstybės narės nebijodamos turi nešališkai ginti tarptautinę teisę ir žmogaus teises, kitaip pasaulyje bus pakirstas mūsų, kaip teisingumo jėgos ir kaip sąžiningo Artimųjų Rytų taikos proceso dalyvių, patikimumas.

Galiausiai norėčiau paprašyti, kad atsižvelgdamas į Lisabonos sutarties dvasią, jūs reikalautumėte, jog Komisija ar Taryba ateinančią savaitę nepasirašytų jokių naujų susitarimų su Izraeliu.

Tomasz Piotr Poręba (ECR). – (PL) Pone pirmininke, antroje šių metų rugsėjo mėn. pusėje Rusija ir Baltarusija vykdė karines pratybas, kurių kodinis pavadinimas *Vakarai 2009* ir *Lagodos ežeras 2009*. Tai buvo didžiausios tokios karinės pratybos prie vakarinių Rusijos sienų nuo šaltojo karo pabaigos. Panašaus masto kėsinimosi pratybos vyko per šaltojo karo piką 1981 m. Įdomu tai, kad pratybų etapas *Vakarai 2009* prasidėjo rugsėjo 18 d., beveik sutampančią su septyniadešimtųjų sovietų invazijos į Lenkiją metinių dieną. Dalis pratybų buvo vykdomos Gdanskio įlankos žiotyse, o pratybas *Lagodos ežeras 2009* ekspertai visuotinai laiko pasirengimu galimai pulti Baltijos šalis ir Suomiją.

Nepaisydamos atvirai priešiškų Rusijos Federacijos veiksmų, ir Europos Sąjunga, ir NATO laikėsi pasyvios pozicijos. Jos dar nesukūrė gynybos strategijos invazijos iš rytų atvejui, nes kai kurios šalys ir NATO narės šį klausimą laiko politiškai per opiu.

Atsižvelgdamas į ES ir Rusijos aukščiausiojo lygio susitikimą ir į minėtus faktus pateikiau klausimą šia tema Europos Sąjungos Tarybai.

Gabriel Mato Adrover (PPE). – (ES) Pone pirmininke, susitarimų reikėtų laikytis, o taisyklės turėtų būti visiems vienodai privalomos. Šis teiginys, kuris atrodo akivaizdus, nėra toks akivaizdus tikrovėje, kai kalbame apie Europos Sąjungos ir Maroko asociacijos susitarimą, kuriame yra ne vienas pažeidimas, kaip pripažino Europos kovos su sukčiavimu tarnyba.

Ispanijos pomidorų gamintojai, ypač Kanarų salose, patiria sunkius laikus ir jiems būtina, kad susitarimo būtų laikomasi, bet jie taip pat nori žinoti, ką Komisija planuoja daryti dėl naujojo susitarimo, dėl kurio dar deramasi: ar pasiūlyta padidinti preferencinę pomidorų kvotą ir kokiomis sąlygomis, ar siekiant išvengti tolesnių pažeidimų ateityje bus pakeista patekimo į rinką kainų sistema ir ar bus laikomasi augalų sveikatos reikalavimų, kurių turi laikytis Europos gamintojai.

Be to, tęsiant susitarimų temą, bananų gamintojai irgi seka derybas, kai kuriais atvejais – dvišales derybas su trečiosiomis šalimis, ir labai nerimauja, nes tokie sandėriai gali turėti nepataisomų padarinių, jeigu kartu nebus taikoma kompensacinių priemonių.

Abiem atvejais Komisija negali palikti savo gamintojų likimo valiai, o mes negalime leisti, kad taip atsitiktų.

Françoise Castex (S&D). – (FR) Pone pirmininke, norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į Mohammado Othmano, 33 metų amžiaus Palestinos kovotojo už žmogaus teises ir pilietinės visuomenės vykdomos nesmurtinės boikoto kampanijos rėmėjo, suėmimą, jo teisių atėmimą ir jam taikomas sankcijas.

Mohammadą Othmaną rugsėjo 22 d. suėmė Izraelio institucijos. Nuo tada Izraelio kariuomenė ne kartą pratęsė jo sulaikymo laikotarpį. Karo teismo teisėjas dėl tolesnio jo sulaikymo spęs spalio 20 d., antradienį – t. y. rytoj.

Pone pirmininke, Europos Parlamento vardu raginu jus imtis veiksmų užtikrinti, kad šis žmogaus teisių aktyvistas, kurio vienintelis nusikaltimas yra nusikaltimas mintimis, būtų paleistas.

Šią savaitę suteiksime Sacharovo premiją. Deja, negalime suteikti Sacharovo premijos visiems kovotojams už žmogaus teises, bet bent jau suteikime jiems paramą, kai kyla pavojus jų laisvei.

Róza, Gräfin von Thun Und Hohenstein (PPE). – (PL) Pone pirmininke, šiandien kalbu kaip Kultūros ir švietimo komiteto ir kaip Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto narė. Atlikdama šias pareigas, prašau pradėti nuolatinės visapusiškas konsultacijas ir imtis efektyvių veiksmų knygų skaitmeninimo ir bendrovės Google vaidmens klausimu. Negalime leisti, kad mūsų rinkoje dominuotų viena įmonė, darydama vyraujančią įtaką viskam, ką šioje srityje Europoje pasiekėme. Turime sukurti geras teisines priemones, kuriomis būtų saugomi mūsų autorių ir leidėjų interesai; Europos Sąjunga turi tai daryti kartu su kitais – pirmiausia Jungtinėmis Valstijomis, tačiau ir kitomis šalimis globalizuotame šių dienų pasaulyje.

Tai – Europos literatūros, mūsų kultūros ir tapatybės klausimas. Turime šiuos dalykus plėtoti ir veikti kartu, kad juos apsaugotume. Tai – mūsų Europos autoriai ir mūsų Europos leidėjai. Skaitmeninimo problema per daug svarbi, kad ji būtų sprendžiama tik kitoje Atlanto pusėje. Šiuos teisės aktus turime kurti kartu ir šiam klausimui turime skirti kuo daugiau dėmesio.

Cătălin Sorin Ivan (S&D). – (RO) Šios dienos Moldovos Respublikos demokratinei raidai yra itin svarbios. Prezidento rinkimai naujajame parlamente, turėję įvykti spalio 23 d., atidėti, nes nebuvo antro kandidato. Imdamasi ardomosios taktikos – nepateikdama kandidato, Komunistų partija bando sabotuoti kelią į demokratiją.

Mūsų pareiga – atidžiai stebėti visą procesą ir užtikrinti, kad būtų taikomos konstitucinės nuostatos ir kad Moldovos Respublika išlaikytų rinkimų demokratijos egzaminą.

Demokratijos stiprinimas šioje šalyje turi būti vienas iš Europos Sąjungos kaimynystės politikos prioritetų. Tai galėtų būti pavyzdys visai į rytus nuo ES esančiai erdvei. Mūsų pareiga – suteikti šiai demokratinei vyriausybei naują galimybę – moralinę ir techninę paramą, kurios jai reikia. Turbūt vertingiausias šios paramos ženklas – pateikti perspektyvų sprendimą, kaip Moldovos Respublikos piliečiams patekti į Europos Sąjungą.

Jelko Kacin (ALDE). – (SL) Rimtai ir atidžiai apsvarstę padėtį, Airijos rinkėjai ratifikavo Lisabonos sutartį dviejų trečdalių balsų dauguma. Šią naujieną sutikome maloniai ir išdidžiai, nes įsigaliojus Sutarčiai, taps įmanoma tolesnė plėtra. Vieninteliai dar neapsisprendę yra prezidentas Václav Klaus ir Čekijos konstitucinis teismas.

Aš esu iš buvusios Jugoslavijos ir atsimenu, kaip rėmėme Čekoslovakiją, ne tik tada, kai jie žaidė ledo ritulį su Tarybų Sąjunga, bet kiekviena proga ir visomis aplinkybėmis. Nuo tada, kai per Prahos pavasarį Varšuvos pakto pajėgos įsiveržė į Čekoslovakiją, visada rodėme solidarumą su ja. Vis dėlto šį kartą negaliu ir neprivalau to daryti, nes tai pakenktų Europos Sąjungai, mano paties šaliai ir visoms būsимoms šalims kandidatėms.

Turiu viešai pareikšti mūsų susirūpinimą ir pasakyti, kad nesileisime šantažuojami. Todėl raginu dabartinių ir būsimų šalių kandidačių politinius lyderius ir viešosios nuomonės atstovus duoti Čekijos prezidentui suprasti, kad jis žaidžia su mūsų ir savo paties gyventojų likimais. Pats laikas šį žaidimą baigti.

Csanád Szegedi (NI). – (HU) Pone pirmininke, ponios ir ponai, prieš trejus metus, 2006 m. spalio 23 d., Budapešte susirinko dešimtys tūkstančių žmonių oriai švęsti ir pažymėti 1956 m. Vengrijos revoliucijos ir mūsų žmonių kovos už laisvę prieš komunistų diktatūrą. Prieš trejus metus policijos uniformomis be skiriamųjų ženklų apsirengę teroristai, panaudodami uždraustus ginklus, išsklaidė taikų minėjimo susibūrimą. Darytina prielaida, kad tai įvyko politiniu komunistų diktatūros veiklą perėmusios partijos užsakymu.

Nuo 1956 m. praėjus penkiasdešimčiai metų, Budapešto gatvėse vėl buvo pralietas kraujas. Šios savaitės penktadienį, spalio 23 d., 15.00 val. keli tūkstančiai žmonių Deako aikštėje dar kartą minės 1956 m. įvykius. Mes, *Jobbik* partijai priklausantys EP nariai, kartu su keletu kitų kolegų narių, pvz., Andreasu Mölzeriu ir Bruno Gollnischu, šioje vietoje stebėsime fizinį minėjimo dalyvių saugumą. Vis dėlto norėčiau, kad Europos Parlamentas atsiųstų stebėtojus, ir pirmiausia prašyčiau J. Buzeką atkreipti Vengrijos policijos vadovų dėmesį, kad būtų laikomasi Europos žmogaus teisių konvencijos.

Simon Busuttil (PPE). – (MT) Per praėjusias savaites Šventajame Jeruzalės mieste, Al Aksos teritorijoje, įvyko ne vienas smurtinis incidentas. Abi konflikto šalys viena kitą kaltina sukursčius ir pradėjus konfliktą ir viena kitai verčia atsakomybę už šiuos smurtinius išpuolius. Kaip šiame regione dažnai būna, vienas incidentas gali greitai virsti krize. Beje, nepamirškime, kad pastarojo laikotarpio Palestinos pasipriešinimo aktai įvyko iškart po Al Aksos incidentų. Manau, kad šiuo atveju turime išnagrinėti, kokios yra mūsų, kaip Europos Parlamento, pareigos. Privalome pareikšti aiškią poziciją prieš visas vienašališkas priemones ir užtikrinti, kad būtų nedelsiant nutraukti visi tarptautinės teisės pažeidimai. Patirtis parodė, kad tokiais atvejais negalime tylėti.

Vladimír Maňka (S&D). – (SK) Jau tris su puse mėnesio prieš Slovakiją vykdoma brutali diskreditacijos kampanija dėl nacionalinio kalbos įstatymo pakeitimo.

PPE pirmininko pavaduotojas Viktor Orban liepos mėn. Rumunijoje pasakė, kad Vengrijos užsienio politikoje šis klausimas turi būti laikomas rimtu *casus belli*, t. y. „karo dingsties“, atveju. Po savaitės buvęs Vengrijos etninių mažumų ombudsmenas Jenő Kaltenbach teigė, kad visos mažumos Vengrijoje visiškai prarado tapatybę, nemoka kalbėti savo kalbomis ir nežino savo istorijos. Buvusio ombudsmeno žodžiai neišprovokavo jokių politinių ar žiniasklaidos diskusijų.

Didieji Vengrijos nacionalistai nesidomi mažumų teisėmis Vengrijoje, o tik kitose šalyse gyvenančių vengrų mažumų teisėmis. Susiklosčius tokiai padėčiai Slovakijos pietuose gyvenantys nekalti žmonės tapo šių nacionalistų ir jų svajonių apie politiškai suvienytą Vengrijos tautą įkaitais.

Maria da Graça Carvalho (PPE). – (PT) Regioniniai skirtumai lieka išsiplėtusios Europos Sąjungos iššūkis. Dėl šios priežasties būtina, kad sanglaudos politikos priemonėmis būtų remiami mažiau išsivystę regionai ir valstybės narės. Todėl mes itin nuogąstaujame dėl pastarojo Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo bendrojo reglamento pakeitimo, kurį Portugalijos vyriausybė pasiūlė Europos Komisijai.

Šiuo pakeitimu nustatomos geografinio išlaidų, susijusių su sklaidos poveikį turinčiomis operacijomis ir technine pagalba, leistinumą bendros taisyklės išimtys, kuriomis Šiaurės vidurio Portugalijos, Alentėjo ir Azorų konvergencijos regionams skirtas lėšas leidžiama panaudoti Lisabonos regione.

Šiuo pakeitimu gali būti pažeidžiamas ekonominės ir socialinės sanglaudos principas, o šis principas yra Europos projekto pagrindas.

Mitro Repo (S&D). – (FI) Pone pirmininke, esu susirūpinęs religijos laisve Turkijoje. Galima Turkijos narystė ES priklauso nuo to, kaip ji įgyvendins visus Kopenhagos kriterijus. Pastaruoju metu ši šalis dėl vidaus įtampos pasirodė mažiau linkusi gerinti žmogaus teisių padėtį ir didinti religijos laisvę. Nusikaltimai prieš bažnyčias irgi buvo tiriami aplaidžiai. Be to, pvz., Ortodoksų bažnyčia vis dar negali laisvai ir nepaisydama tautybės pasirinkti savo patriarcho ir vis dažniau bandoma apriboti dvasininkų teises viešai vilkėti savo kunigo aprangą.

Derybose dėl narystės iš Turkijos turi būti tikimasi konkrečių priemonių, kuriomis būtų įrodyta, kad ji suvokia ir pripažįsta Europos kultūros paveldo vertę net ir pačioje Turkijoje. Dėl šios priežasties Turkija turėtų nedelsdama leisti toliau veikti, pvz., Halkio seminarijai ir atkurti bažnyčios turto apsaugą.

George Sabin Cutaş (S&D). Iš Europos Komisijos paskelbtų tyrimų matyti, kad pagal prognozes didžiosios daugumos Europos Sąjungos valstybių narių einamosios sąskaitos deficitas 2009–2010 m. viršys 3 proc. BVP ribą. Panašiai 2010 m. planuojama, kad vidutinis 27 valstybių narių valstybės skolos lygis bus 80 proc., o euro zonos šalių – daugiau kaip 80 proc.

Nepaisant to, Rytų Europos šalių atveju būtinybė pažaboti nuosmukį prieštarauja pareigai laikytis Maastrichto kriterijų. Beje, taip pat pastebėtina, kad euro zonos šalims, kurių deficitas ir valstybės skola didėja, keliami Stabilumo ir augimo pakto reikalavimai neatitinka itin griežtų standartų, keliamų norintiems į šią euro zoną įstoti.

Todėl reikia Maastrichto kriterijus pritaikyti prie dabartinės aplinkos ir ekonomikos tikrovės, kuriai būdingas didesnis ciklinis judėjimas. Patikslinus Maastrichto kriterijus ir numačius Rytų Europos šalims greitesnių galimybių prisijungti prie euro zonos, būtų sustiprinta Europos Sąjunga ir tęsiamas integracijos procesas.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL). – (EL) Pone pirmininke, norėčiau tarti žodį apie nelaimingus atsitikimus darbe Graikijoje ir Europoje. Akcininkų veiklos trūkumai ir aplaidumas, kontrolės sistemų, valstybių narių ir Bendrijos institucijų veiklos trūkumai ir aplaidumas taikant sveikatos ir saugos teisės aktus yra nusikalstami. Mano šalies, Graikijos, statistiniai duomenys tragiški. 2008 m. įvyko 142 mirtini nelaimingi atsitikimai, o nuo 2009 m. pradžios įvyko daugiau kaip 56.

Kai prarandama žmonių gyvybė, bendrovės, valstybių narių institucijos ir Komisija šį klausimą sprendžia labai laisvai ir už nusikaltimus iš esmės nebaudžiama; už nusikaltimus dėl pelno, kokius, pvz., bendrovė *France Telecom* daro nuo 2008 m. vasario mėn. Praėjusią savaitę dar vienas vos 25 metų amžiaus sulaukęs darbuotojas nusižudė dėl nepakenčiamų darbo sąlygų. Ką Komisija pasakys apie tai? Jeigu atvejis būtų buvęs kitoks, ji būtų įsikišusi. Todėl raginu Biurą ir savo kolegas narius kuriuo nors metu per trijų dienų plenarinę sesiją tylos minute pagerbti bendrovės *France Telecom* aukas ir nukentėjusiuosius nuo kitų nelaimingų atsitikimų darbe.

Ioannis Kasoulides (PPE). – Pone pirmininke, praėjusį mėnesį plenarinėje sesijoje pranešiau apie rastus Kipro kareivių, kurie per 1974 m. invaziją pasiduodantys Turkijos kariuomenei buvo fotografuojami gyvi ir sveiki, palaikus. Naujoje byloje Europos žmogaus teisių teismas nustatė, kad Turkija kalta dėl žiauraus ir nežmoniško elgesio tuo laikotarpiu dingusių kareivių giminių atžvilgiu, nes neatliko tyrimo ir nepranešė giminaičiams apie šių kareivių likimą. Turkija buvo įpareigota už tai sumokėti kompensaciją. Dar kartą raginu Parlamentą raginti Turkijos kariuomenę pateikti savo archyvo informaciją JT Dingusiųjų asmenų komitetui, kad šis humanitarinis klausimas būtų išspręstas.

Rosario Crocetta (S&D). – (IT) Pone pirmininke, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau padėkoti jums, kad paprašėte Belgijos ir Prancūzijos institucijų man suteikti policijos apsaugą.

Mano nuomone, tikrai svarbu jausti institucijų solidarumą, kai esi fronto linijoje ir kovoji su tokiu reiškiniu kaip Italijos mafija, nuo kurios per daugelį metų nukentėjo daugybė žmonių, ir aš širdingai dėkoju. Nepaisant to, pone pirmininke, mafijos organizacijos jau kurį laiką yra pasaulinis reiškinys: jos ne tik plauna pinigus, bet ir nuolat vykdo veiklą įvairiose Europos šalyse, taip pat imigracijos srityje.

Kai šių metų liepos 16 d. paraginau Europoje sukurti mafijos organizacijų tyrimo komitetą, tai dariau siekdamas tarnauti ne tik savo šaliai, bet ir Europos bendrijai, tikėdamas, kad nepakankamas budrumas mafijos ir kitų organizuoto nusikalstamumo organizacijų atžvilgiu gali turėti neigiamą poveikį piliečių gyvenimo kokybei, saugai ir vystymosi sistemoms. Ir keista, aš jau baigiau, pone pirmininke ...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Pirmininkas. – Dėkoju. Noriu pasakyti, kad paprašiau ir Briuselio institucijų padidinti Europos Parlamento apsaugą, nes neseniai čia įvyko nelaimingas atsitikimas. Briuselio institucijos į Europos Parlamento prašymą atsakė labai teigiamai, šia tema dabar diskutuojama.

Corina Crețu (S&D). – (RO) Pranešime, paskelbtame minint Pasaulinę maisto dieną, nurodyta, kad vienas iš šešių žmonių kenčia badą, pusbadžiu gyvenančių žmonių skaičius pasaulyje peržengė 1 mlrd. ribą, o badaujančių žmonių vos per metus padaugėjo 100 mln.

Per visą šį laikotarpį tarptautinės aukos Pasaulio maisto programai, palyginti su 2008 m., sumažėjo 50 proc. ir tai turi didelį poveikį į neturtingas šalis tiekiamos pagalbos maistu kiekiui.

Europos Sąjunga pirmąją kampanijoje prieš pasaulinį badą. Jos pozicija sustiprėjo L'Akiloje vykusiame didžiojo aštuoneto (G8) aukščiausiojo lygio susitikime prisiėmus išipareigojimą skirti 2 mlrd. EUR – tai lėšos, neįskaitomos į Maisto priemonėi skiriamą 1 mlrd. EUR. Tai – didelė suma, bet anaipol nepakankama norint pasiekti JT nustatytą tikslą – perpus sumažinti endeminį badą kenčiančių žmonių.

Norint sutelkti visų didžiųjų pasaulio išvystytos pramonės valstybių išteklius reikia daug platesnių politinių veiksmų. Manau, kad Maršalo planas yra visiška būtinybė, kurios tikslas daug konkretnesnis ir apčiuopiamesnis – padėti milijardui badaujančių žmonių pakilti bent kiek aukščiau prasimaitinimo lygio.

PIRMININKAVO: S. LAMBRINIDIS

Pirmininko pavaduotojas

Ioan Mircea Pașcu (S&D). - Pone pirmininke, buvusios JAV administracijos raketų skydo projektą, kurio dalimi tapo Europa, griežtai užprotestavo Rusija, nusprendusi, kad tai – žingsnis prieš ją, ir kai kurie europiečiai, kurie nepatenkinti todėl, kad nepatenkinti rusai.

B. Obamos administracija bando šį klausimą spręsti perorientuodama skydą nuo ilgujų nuotolių prie trumpųjų ir vidutinių nuotolių raketų grėsmės mažinimo, taip didindama tiesioginę Europos apsaugą, taip pat priimdama Rusijos siūlomą bendradarbiavimą dėl radaro suteikimo Kaukaze.

Kai kurie europiečiai, nepaisydami naujos šio projekto krypties, vis tiek jam prieštarauja. Rusija šiuo klausimu nuomonės dar nepareikšė. Noriu tik vieno – kad Europos pozicija būtų parengta ne vien pagal tai, o atspindėtų nuoširdų norą rasti geriausią būdą, kaip apsaugoti Europos teritoriją nuo šios realios grėsmės, bendradarbiaujant su JAV ir su Rusija, jeigu pastaroji norės.

Philip Bradbourn (ECR). - Pone pirmininke, praėjusiais metais šis Parlamentas diskutavo apie viso kūno skaitytuvų naudojimą oro uostuose ir tada Europos Komisija atšaukė atitinkamą savo pasiūlymą.

Neseniai Mančesterio oro uoste šie skaitytuvai vėl pradėti naudoti ir dabar parengta teisinė išvada, kad naudojant šiuos įrenginius vaikams dėl jų pagaminamo atvaizdo pobūdžio gali būti pažeisti vaiko saugumo ir apsaugos teisės aktai. Panašios bylos Vaikų teisių grupės ieškiniu buvo pradėtos 2005 ir 2006 m. – tada buvo uždrausta kūno skaitytuvus naudoti jaunesniems negu aštuoniolikos metų amžiaus asmenims.

Kadangi paskelbus šią teisinę išvadą apskritai kilo klausimas dėl šių įrenginių *raison d'être*, – šį klausimą skiriu tiesiogiai Komisijos nariui J. Barrot, – ar dabar ne laikas Komisijai uždrausti ES naudoti šio tipo skaitytuvus, nes su mano rinkėjais, keliaujančiais į bet kurias ES vietas, neturėtų būti elgiamasi nepadoriai ir žeminamai? Taip pat raginu šią technologiją uždrausti visame pasaulyje, kad būtų apsaugoti visi ES piliečiai.

László Tórkés (PPE). – (HU) Pone pirmininke, praėjusiais metais protestavau prieš religinį fanatizmą ir krikščionių mažumų persekiojimą ir tą patį vėl darau šiais metais. Juk girdėjome apie naujausius išpuolius prieš krikščionis Indijoje, Bangladeše, Afganistane, Pakistane ir Turkijoje, tad leiskite pareikšti protestą prieš nuolatinius žiaurumo aktus prisidengiant religiniu išskirtinumu – šiuos išpuolius prieš mūsų tikėjimo brolius krikščionis paprastai vykdo musulmonų ir hindu fanatikai.

Vis dėlto Indijoje, Orisos ir Gujarato valstijose, žiauriai persekiojami ir praktikuojantys krikščionys, ir musulmonai. Rumunijoje, Transilvanijoje, iš kur esu, religijos laisvė paskelbta 1568 m. Tordos įsaku. Religijos laisvė – ir individuali, ir kolektyvinė žmogaus teisė. Jėzus sako: „aš noriu pasigailėjimo, o ne aukos“. Pagal mūsų tikėjimo mokymą raginu Jerzy Buzeką, Žmogaus teisių pakomitetį ir Europos Komisiją ...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Nessa Childers (S&D). – Pone pirmininke, gresiant uždaryti agentūrą *Independent Network News* – Dubline būstinę turinčią naujienų agentūrą, daugumai Airijos vietos radijo stočių perduodančią aukščiausio lygio nacionalines ir tarptautines naujienas, kyla rimtų ir teisėtų klausimų apie atsakomybę už Airijos žiniasklaidą, jos pliuralizmą ir reguliavimą. Airijos vietos radijo stotys privalo užtikrinti, kad 20 proc. jų naujienų turinio būtų nacionalinės ir tarptautinės reikšmės. Šią paslaugą pastaraisiais metais daugiausia teikė *Independent Network News* (angl. INN).

Artėjant INN žlugimui, bendrovės *Communicorp*, kuri yra ir svarbi INN akcininkė, turimai stočiai *Newstalk* buvo leista sudaryti sutartį būsimojusius šešis mėnesius teikti paslaugas, kurias anksčiau teikė INN. Bendrovė UTV, kuriai pasitraukus iš INN pagreitėjo šios tarnybos nuosmukis, buvo daugiausia įtraukta į atsarginės tarnybos paieškas. Nacionalinė žurnalistų sąjunga (angl. *The National Union of Journalists*), aptardama žiniasklaidos savininkų įvairovės Airijoje temą, iškėlė svarbių klausimų dėl šių dviejų organizacijų dalyvavimo minėtame procese. Šiuos klausimus reikia visapusiškai išsiaiškinti.

Sergej Kozlík (ALDE). – (SK) Norėčiau jus įspėti, kad Vengrijos atstovai bando provokuoti Slovakiją. Prieš dvidešimt metų, rugpjūčio 21 d., Tarybų ir Vengrijos armija įsiveržė į buvusią Čekoslovakiją.

Tą pačią dieną šiais metais Vengrijos prezidentas L. Sólyom, nepaisydamas trijų vyriausiųjų Slovakijos Respublikos atstovų skeptiškumo, rengėsi imtis provokacinio žingsnio – etniškai mišrioje Slovakijos teritorijoje jis norėjo atidengti Vengrijos karaliaus skulptūrą. Dabar jis protestuoja, kad nebuvo įleistas į Slovakiją.

Praėjusią savaitę lankydamasis Slovakijoje, vadovaujančios Vengrijos politinės partijos *Fidesz* vadovas Viktor Orban ragino imtis su autonomija susijusių iniciatyvų. Jis paragino bendrai planuoti vengrų ateitį Karpatų baseine. Tai Didžiosios Vengrijos idėjos atgaivinimas – provokacija, kuriai modernioje Europoje neturi būti vietos. Čia – žaidimas su ugnimi ir Europos institucijos negali apsimesti, kad jo nemato.

George Becali (NI). – (RO) Norėčiau pasakyti, kad Lisabonos sutartyje sportas, ypač futbolas – milžinišką socialinę ir kultūrinę įtaką turinti sporto šaka – konkrečiai neminimas. Norėčiau pasakyti, kad ES politika sporto srityje neturi teisinio pagrindo.

Iš tikrųjų sportas reglamentuojamas atitinkamų sporto asociacijų taisyklėmis, bet manau, pone pirmininke, kad Sutartyje turi būti aiškiai nurodyta, kad sporto veikla ir jos organizavimas turėtų būti reglamentuojami atitinkamų sporto asociacijų taisyklėmis, o su šia sporto veikla susijusi kita veikla – civiliniais teisės ir administraciniais aktais.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

17. Vertinimo mechanizmas Šengeno *acquis* taikymui tikrinti - Vertinimo mechanizmas Šengeno *acquis* taikymui tikrinti (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – bendros diskusijos apie šiuos pranešimus:

- Carloso Coelho pranešimas A7-0035/2009 Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu dėl vertinimo mechanizmo Šengeno *acquis* taikymui stebėti sukūrimo (COM(2009)0105 - C6-0111/2009 - 2009/0032(CNS));

- Carloso Coelho pranešimas A7-0034/2009 Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu dėl vertinimo mechanizmo Šengeno *acquis* taikymui tikrinti sukūrimo (COM(2009)0102 - C6-0110/2009 - 2009/0033(CNS)).

Carlos Coelho, *pranešėjas*. – (PT) Pone pirmininke, pone J. Barrot, ponios ir ponai, pritariu Šengeno sistemos vertinimo mechanizmui, kuriuo bus patobulinta dabar veikianti sistema ir pagerintas jos veiksmingumas siekiant užtikrinti, kad Šengeno *acquis* būtų galima taikyti skaidriau ir nuosekliau.

Nepaisant to, esu nusivylęs Europos Komisijos pateiktais pasiūlymais. Iš esmės šiais pasiūlymais be jokių pakeitimų išlaikomos su pirmąja įgaliojimų dalimi susijusios taisyklės, o antrosios įgaliojimų dalies, kitaip tariant, vertinimo, kaip Šengeno *acquis* įgyvendina Šengeno erdvei jau priklausančios šalys, klausimu į šias taisykles tik įtraukti neseniai atlikti dabartinio vertinimo mechanizmo patobulinimai.

Iš tikrųjų vienintelis naujas dalykas, kuriam pritariu – galimybė atlikti neskelbtas patikras. Vertinimo proceso aspektu šiais pasiūlymais Tarybos dabar atliekamos funkcijos visiškai perduodamos Komisijai, bendradarbiauti su valstybėmis narėmis leidžiama labai ribotai, o Europos Parlamentas visiškai pašalinamas iš viso proceso neįrodžius, kokia tokių veiksmų nauda.

Esu susirūpinęs ir dėl to, kad siekiama visiškai atskirti kiekvienos įgaliojimų dalies mechanizmus – nuo to gali nukentėti sistemos veiksmingumas ir nuoseklumas. Prie Šengeno sistemos norinčioms prisijungti šalims neturėtų būti taikoma kitokių vertinimo taisyklių ir sistemų, negu taikomos jau joje esančioms šalims.

Be to, neišspręstos duomenų apsaugos problemos. Pateiksiu tik tris pavyzdžius: pirmiausia, neišspręstas konsulinės infrastruktūros saugumo klausimas, nes išorės bendrovių, kurioms perduodamos tam tikros funkcijos, infrastruktūrai apsauga netaikoma. Antra, saugumo reikalavimai, kuriuos siūloma taikyti Šengeno informacinei sistemai (SIS), turėtų būti įtraukti ir į vizų klausimą. Trečia, į reglamento 7 straipsnį turėtų būti įtraukta ne tik rizikos analizė, bet ir pagal teisinėse SIS ir Vizų informacinės sistemos (VIS) priemonėse nustatytas taisyklės valstybių narių atliktų saugumo patikrų auditai ir ataskaitos.

Be mano jau minėtų problemų ir patobulinimų, kuriuos buvo galima padaryti, kyla viena esminė problema, kad Europos Parlamentui suteiktas vaidmuo yra nesvarbus. Mūsų Teisės tarnybos nuomone, Komisija teisinį pagrindą pasirinko teisėtai. Vis dėlto reglamento projektui būtų galima taikyti ir bendro sprendimo procedūrą. Sprendžiant, kurį variantą pasirinkti, vienintelis lemiamas veiksnys – politinė valia. Galiausiai, jeigu įsigalios Lisabonos sutartis (tikimasi, kad tai įvyks greitai), šiuos pasiūlymus reikės sujungti į vieną ir pateikti dar kartą, nes ramsčių struktūra bus panaikinta.

Neturėtume pamiršti, kad kalbame apie laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės saugumą, kuris turėtų apimti visas valstybes nares ir Europos institucijas. Todėl bendras sprendimas – tinkama procedūra, kurią reikėtų pasirinkti. Europos Parlamento vaidmuo neturėtų būti vien papildomas, jis veikiau turėtų atspindėti jo turimą įtaką priimant svarbiausias teisėkūros priemones.

Baigdamas norėčiau padėkoti šešėliniams pranešėjams už paramą šiai pozicijai Europos Parlamente ir paraginti Pirmininko pavaduotoją J. Barrot, visada rodžiusį pagarbą šiam Parlamentui, šiuos pasiūlymus pateikti dar kartą, patobulinus ne tik jų turinį, bet ir nustačius deramą procedūrinį Europos Parlamento vaidmenį.

Jacques Barrot, *Komisijos Pirmininko pavaduotojas*. – (FR) Pone pirmininke, bandysiu atsakyti į C. Coelho pranešime išdėstytas problemas.

Vertinimo mechanizmas yra viena iš svarbiausių priemonių Šengeno erdvės reputacijai išsaugoti ir abipusiam valstybių narių pasitikėjimui palaikyti. Todėl Komisija siūlo, kad valstybių narių ekspertai visapusiškai dalyvautų planuojant patikras, patikras *in situ*, rengiant vertinimo ir tolesnes ataskaitas.

Komisija, žinoma, įsitikinusi, kad Parlamentas turėtų dalyvauti Šengeno sistemos vertinimo procese, o dabar nedalyvauja. Piliečiams turi būti užtikrinta galimybė susipažinti su šių vertinimų rezultatais. Todėl Komisija pasiūlė teikti Parlamentui metines ataskaitas, kuriose būtų išdėstytos po kiekvieno vertinimo padarytos išvados ir taisomųjų priemonių įgyvendinimo pažanga.

Tai – pirmasis atsakymas. Tiesa, kad C. Coelho iškėlė Parlamentui aktualaus bendro sprendimo klausimą. Pagal dabar galiojančias Sutartis to daryti neleidiama. Vis dėlto nors bendras sprendimas dar netaikomas, pasiūlymuose dabartinis mechanizmas perkeliamas į Bendrijos lygmenį. Šiais pasiūlymais gali būti patobulintas mechanizmo planavimas, patikros *in situ* ir veiksmai, atliekami po vertinimo.

Be to, bus sustiprintas Komisijos, kaip Sutarčių sergėtojos, vaidmuo. Vis dėlto, pone C. Coelho, šiam stipresniam vaidmeniui tvirtai priešinasi Taryba. Todėl remiantis galiojančiomis Sutartimis reikėjo dviejų pasiūlymų, nes Šengeno *acquis* apima ir pirmąjį, ir trečiąjį ramstį.

Komisija EB sutarties 66 straipsnį, kuriame numatyta konsultuotis su Europos Parlamentu, laikė tinkamu pirmojo ramsčio pasiūlymo teisiniu pagrindu. Šis teisinis pagrindas pasirinktas kaip tinkamas dabartiniam Šengeno sistemos vertinimo mechanizmui, kai 1999 m. Šengeno *acquis* į Europos Sąjungą buvo integruotas „skirstymo“ (angl. *breakdown*) sprendimu.

Trečiojo ramsčio pasiūlymo teisiniu pagrindu pasirinkti Sutarties 30 ir 31 straipsniai. Todėl rengdami pirmojo ir trečiojo ramsčių vertinimo pasiūlymus turėjome remtis dviem skirtingais straipsniais.

Komisija, remdamasi galiojančiomis Sutartimis ir iš jų kylančiomis teisinėmis diskusijomis, turi savo pasiūlymus ginti. Pone C. Coelho, reikia pasakyti, kad žinant, kokios sudėtingos derybos Taryboje dėl didesnio Komisijos vaidmens, galimas daiktas, kad trumpuoju laikotarpiu jos nebus baigtos. Galime tikėtis, ypač šiandien, kad Lisabonos sutartis bus ratifikuota, tada šis klausimas bus svarstomas iš naujo ir Komisija, kuo labiau įtraukdama Europos Parlamentą, atėjus laikui nuspręs, ką ji laiko tinkamiausiu siūlomo mechanizmo teisiniu pagrindu.

Žinoma, kai tas laikas ateis, Komisija, įvertindama padėtį, galės pateikti iš dalies pakeistus arba naujus pasiūlymus. Kaip žinote, aš pats esu didelis šios nuostatos šalininkas – ją taikant jūsų Parlamentas turės bendrą teisėkūros teisę daugumos klausimų, susijusių su teisingumu, laisve ir saugumu, srityje. Aišku, galiu tik pritarti daug aktyvesniam Parlamento vaidmeniui. Vis dėlto esant dabatinei padėčiai nematau, kad galėjome padaryti ką nors daugiau – šį pakeitimą turėjome pateikti dabartiniais teisiniais pagrindais. Nepaisant to, kaip sakiau, diskusijos Taryboje nelengvos – ne todėl, kad nenorėtume įtraukti valstybių narių, o todėl, kad Komisija, būdama Sutarčių sergėtoja, mano, kad, dalyvaujant valstybėms narėms ir, žinoma, Parlamentui, ji irgi atsakinga už viso šio vertinimo mechanizmo valdymą.

Simon Busuttill, PPE frakcijos vardu. – (MT) Šengeno zonos sukūrimas kelioms Europos Sąjungos šalims neabejotinai buvo milžiniškas žingsnis pirmyn. Kartu su juo atsirado realesnė visiškos mūsų piliečių judėjimo laisvės koncepcija ir galima netgi sakyti, kad keliaudamas Šengeno erdvėje pilietis jaučiasi beveik taip pat, kaip keliaudamas po savo šalį. Vis dėlto visi žinome, jog norint, kad tokio plataus užmojo projektas kaip šis pavyktų, į jį buvo įdėta daug darbo ir daug kas paaukota. Pirmiausia, nuspręsdami atverti duris vieni kitiems, turėjome vieni kitais pasitikėti labai opių klausimų – dėl išorės sienų apsaugos. Išorės sienų klausimu šalys tarpusavyje pasitiki viena kita.

Todėl sutinku su kolega Carlosu Coelho, kad šiais pranešimais siekiama patobulinti Šengeno erdvės projekto vertinimo mechanizmą; tai – labai svarbus projektas, sukurtas remiantis abipusiu pasitikėjimu. Nepaisant to, taip pat teigiame, kad šis vertinimas turi būti atliekamas veiksmingai ir skaidriai. Be to, į jį turi būti įtrauktas Parlamentas, kuriam turi būti leidžiama pasinaudoti visomis savo galiomis, ypač dabar, kai liko vos kelios savaitės iki (galimo) Lisabonos sutarties įsigaliojimo. Todėl esu tikras, kad Komisija supranta, kodėl sakome, kad artėjant Lisabonos sutarčiai tikimės pasiūlymų, panašių į šį, kuriais būtų visapusiškai gerbiamos visos šia Sutartimi Europos Parlamentui suteikiamos galios.

Ioan Enciu, S&D frakcijos vardu. – (RO) Vertinimo ir kontrolės mechanizmo, skirto Šengeno *acquis* taikymui patikrinti, sukūrimas – svarbi priemonė, kuria bus įgyvendinti sprendimai dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės, ypač Hagos programos nuostatos. Šiandien diskusijoms pateikti pasiūlymų projektai yra vienas iš vertinimo mechanizmo variantų. Jie apima nuostatas, taikomas konkrečiai tikslinei teritorijai, ir tinkamą kontrolės metodiką.

Vis dėlto atlikus išsamesnę analizę paaiškėja, kad nepaisoma tam tikrų tarpinstitucinio bendradarbiavimo principų – jų nepaisoma ir Europos Sąjungos, ir ES valstybių narių tarpusavio lygmeniu. Šiuo aspektu į pateiktą pasiūlymą įtrauktos nuostatos, kuriomis ribojamas valstybių narių bendradarbiavimas vertinant Šengeno susitarimo taikymo rezultatus. Kartu nepriimtinau padidinamas Komisijos vaidmuo šiame procese, o Europos Parlamentas lieka už viso vertinimo mechanizmo ribų.

Be to, kai kurių reglamento straipsnių formuluotėse paliekama galimybių skirtingai aiškinti Komisijos, Parlamento ir Tarybos santykį nustatant jų teisę susipažinti su informacija apie Šengeno *acquis* taikymą.

Todėl 14 straipsnyje, kuriame kalbama apie slaptą informaciją, pabrėžiama, kad „po patikrinimų vietoje parengtoms ataskaitoms suteikiama riboto naudojimo žyma. Komisija, pasikonsultavusi su atitinkama valstybe nare, nusprendžia, kurią ataskaitos dalį galima paskelbti viešai.“

Kalbėdamas apie šias nuostatas, taip pat noriu paminėti, kad 16 straipsnis, kuriame nurodyta Europos Parlamentui ir Tarybai pateikiama ataskaita, nereiškia, kad slapta informacija bus įtraukta ir į atliktą vertinimą

metinę ataskaitą. Todėl galėtume daryti išvadą, kad Komisija turės teisę vertinti, kokią informaciją įtraukti į metinę ataskaitą, o kokios – ne. Taip Komisijai priskiriamos funkcijos, kurios, mano nuomone, yra nepagrįstos.

Netrukus įsigalios Lisabonos sutartis ir nuo tada bendras sprendimas taps įprasta teisėkūros procedūra, apimsiančia taip pat laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę. Teisės aktų pasiūlymuose, apie kuriuos dabar diskutuojame, numatyta nuostatų, prieštaraujančių į Sutartį įtrauktiems principams. Todėl jeigu šie projektai dabar bus patvirtinti, juos reikės persvarstyti įsigaliojant Lisabonos sutarčiai.

Ponios ir ponai, laisvė, saugumas ir teisingumas yra vienos iš svarbiausių sričių Europos piliečiams, kurių interesams tiesiogiai atstovauja Europos teisės aktų leidėjai. Negerai riboti tokios institucijos kaip Europos Parlamentas vaidmenį. Baigdamas noriu pritarti C. Coelho pasiūlymui, kad ši dabartinį projekto variantą reikia atmeti ir grąžinti Komisijai. Siūlau pareikšti paramą rezoliucijos projektui.

Sarah Ludford, ALDE frakcijos vardu. – Pone pirmininke, mūsų kolega C. Coelho dar kartą pateisino savo antrąjį vardą: Carlos Schengen Coelho. Jis – mūsų nuolatinis Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ekspertas ir mes labai dėkingi už jo darbą ir praktines žinias. Jis atliko labai geras teises-technines šių pasiūlymų analizės ir iš jų matyti, kiek Europos Sąjungoje painiavos stebėjimo ir kontrolės srityse.

Bet kuriuo atveju, nepaisant kažkokio paslaptingo skirstymo į laikotarpį prieš įstojimą ir po jo, nematau tikslo, kodėl prisijungimo prie Šengeno zonos klausimas turėtų priklausyti vien valstybių narių sričiai. Komisijos pasiūlyme dėl reglamento mums teigiama, kad „Siekiant įgyti tarpusavio pasitikėjimą valstybėms narėms itin svarbu, kad prieš pradėdant įgyvendinti *acquis* būtų atliktas vertinimas, todėl tai turėtų išlikti valstybių narių atsakomybė.“ Bet juk nepaliekame valstybėms narėms vertinti Balkanų šalių, dėl kurių tinkamumo bevizėms kelionėms Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas balsuos šį vakarą – analizę ir vertinimą atlieka Komisija, tad visiškai nenuoseklu sakyti, kad valstybėms narėms turėtų būti suteikta pareiga vertinti kitas valstybes.

Tiesą sakant, nesuprantu šio keisto skirstymo į „norint prisijungti prie Šengeno zonos būtinų priemonių įgyvendinimo vertinimą“, kuris, Komisijos nuomone, turi toliau priklausyti tarpvyriausybinei sričiai, ir „Šengeno *acquis* įgyvendinimo vertinimą“. Žinoma, valstybėms narėms veikiausiai nelabai sekasi atlikti vertinimus, nes iš pasiūlymo dėl sprendimo matome, kad „pastaraisiais metais valstybės narės neįtę poreikio atlikti su teisminiu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose ir kova su narkotikais susijusių vertinimų vietoje. Duomenų apsauga taip pat ne visada buvo vertinimų vietoje objektas.“ Manau, kad daug žmonių ne tik šiame Parlamente, bet ir už jo ribų mano, kad su bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose, narkotikais, kova su narkotikų kontrabanda ir privatumo apsauga susiję klausimai yra gana svarbūs, kad šiose srityse būtų atliekami vertinimai vietoje. Todėl visiškai pritariu Carloso Coelho išvadoms, kad visa tai turime sujungti į vieną, sujungti šio vertinimo procedūras, sujungti pirmojo ir trečiojo ramsčio uždavinius – tikiuosi, kad netrukus formuluotė „trečiasis ramstis“ priklausys istorijai ir daugiau jos neteks kartoti – kad vertinimas būtų vienas, paprastas, veiksmingas, produktyvus ir skaidrus ir būtų užtikrinta, kad skaidrumo sąvoka apimtų atskaitingumą Europos Parlamentui.

Keisčiausia, kodėl esant šioms aplinkybėms ir, kaip esu įsitikinusi, Lisabonos sutarties ratifikavimo išvakarėse – beje, savo darbą Jungtinės Karalystės Lordų rūmuose praėjusiais metais atlikau ir aš – Komisija turėtų pateikti šį itin painų ir beprasmį pasiūlymų rinkinį. Pritariu, kad jis būtų atmestas, ir prašau Komisiją pateikti geresnį pasiūlymą, kuriame būtų atsižvelgta į Lisabonos sutartį, bendro sprendimo procedūrą, kontrolės paprastumą ir veiksmingumą ir kuris atitiktų Komisijos ir Parlamento pareigas kitose srityse.

Apeinamas svarbiausias klausimas – kaip 27 valstybių narių Europos Sąjungoje atlikti tarpusavio vertinimą. Kaip sakau, tai matyti vien, tarkime, iš žmogaus teisių srities – neturime jokių aiškių principų ir struktūrų, paprasčiausiai įvairiose srityse priimame skirtingus sprendimus. Kad ir kaip man patinka valstybės narės, bijau, kad jos dažnai vadovaujasi principu „ranka ranką plauna“, t. y. nekritikuoja viena kitos, tad nėra tinkamos viena kitą vertinti. Komisija, kai gerai dirba, yra tinkama tai atlikti.

Kadangi man dar liko kelios sekundės, norėčiau paprieštarauti ECR frakcijos atstovui P. Bradbournui laisvo judėjimo klausimu. Jis ragino visuotinai uždrausti vadinamuosius „nuogo kūno“ skaitytuvus. Būtų buvę geriau, jeigu jis būtų dalyvavęs praėjusiais metais vykusiam balsavime, kur jo kolegų prieštaravo draudimui naudoti šiuos kūno skaitytuvus iš esmės neapsvarsčius žmogaus teisių klausimo. Jo kolegų balsavo prieš tą draudimą. P. Bradbourn balsavime net nedalyvavo, tad šiek tiek keista, kad apie tai kalba dabar.

Tatjana Ždanoka, Verts/ALE frakcijos vardu. – Pone pirmininke, aš irgi noriu padėkoti mūsų kolegai Carlosui Coelho už pranešimą. Mums iš tiesų reikia paprasto, veiksmingo ir skaidraus Šengeno *acquis* vertinimo mechanizmo.

Sutinku, kad Komisija turėtų atlikti aktyvesnį vaidmenį vertinimo mechanizme, apie kurį J. Barrot ką tik kalbėjo. Nepaisant to, mes, Parlamento nariai, nerimaujame dėl keleto aspektų. Žinote, kad mūsų Žaliųjų frakcija turi labai tvirtą poziciją dėl asmens duomenų apsaugos. Komisija, kalbėdama apie konsulinį patalpų saugumą, pamiršo paminėti, kad tą klausimą patiki išorės subjektams. Ji taip pat pamiršo paminėti konsulinį patalpų IT sistemų saugumo nuostatas.

Be metinės vertinimo programos, reglamento 7 straipsnyje turi būti atsižvelgta ne tik į agentūros FRONTEX pateiktą rizikos analizę, bet ir į pačių valstybių narių atliktus auditus ir patikras. Todėl reikalaujame, kad būtų išspręstos ir duomenų apsaugos problemos.

Dėl bendro sprendimo procedūros ir C. Coelho pasiūlymo mūsų frakcija, Verts/ALE, visiškai remia jo poziciją. Jums nereikia priminti apie Europos Parlamento, kaip išrinktos institucijos, vaidmenį. Jau girdėjome, kad pagal Lisabonos sutartį vienintelė galimybė bus bendro sprendimo procedūra. Visiškai remiame pranešėją ir jo pasiūlymą.

Rui Tavares, GUE/NGL frakcijos vardu. – (PT) Šengeno erdvei jau dvidešimt, arba beveik dvidešimt, metų ir ji jau vertinama dešimt metų; pirmiausia tai darė nuolatinis komitetas, vėliau – įvertinimo darbo grupė. Todėl pats laikas patobulinti vertinimo procedūras ir išspręsti nerimą keliančias Šengeno erdves problemas.

Gėda, kad Komisija artėjant šiam jubiliejui padarė nepakankamą pažangą kurdama veiksmingesnį ir išsamesnį vertinimo mechanizmą, kuriuo būtų galima išspręsti ne tik ankstyvaisiais Šengeno erdves gyvavimo metais kilusias problemas – pašalinti veiksmingumo, valstybių narių sanglaudos ir tam tikro procedūrų tapatumo stoką, bet ir pagerinti skaidrumą, piliečių vykdomą kontrolę (demokratinę kontrolę) ir galiausiai išspręsti žmogaus teisių problemas, kurios šiam Parlamentui itin svarbios. Nerimą kelia gerai pagrįsti teiginiai, kad didesnis veiksmingumas pasiektas piliečių teisių sąskaita, ir pats laikas šį trūkumą pašalinti.

Taip pat norėčiau trumpai aptarti bendrą sprendimą. Europos Komisijos ir visų kitų, gynusių Lisabonos sutartį ir garbinusių jos demokratinius pranašumus, dabar laukia išbandymas, ar jie sugebės tesėti savo gerus pažadus ir įtvirtinti geresnę parlamentinę ir demokratinę Šengeno vertinimo procesų kontrolę. Vis dėlto negaliu paremti pranešėjo, mūsų kolegos nario Carloso Coelho, išvadų. Manau, kad jis gerai tarnauja Europos demokratijai reikalaudamas, kad Komisija iš naujo parengtų pasiūlymus ir pateiktų ką nors paprastesnio, veiksmingesnio, skaidresnio, labiau atitinkančio žmogaus teises ir įtvirtinančio geresnę parlamentinę ir demokratinę kontrolę.

Gerard Batten, EFD frakcijos vardu. – Pone pirmininke, aš ne itin dažnai sutinku su kuo nors, ką sako Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas. Jie sako, kad šie su vertinimo mechanizmais ir Šengeno *acquis* susiję pasiūlymai yra betiksliai, nes kai Lisabonos sutartis bus visų ratifikuota, pasiūlymai vis tiek bus pakeisti.

Kai įsigalios Lisabonos sutartis, pirmasis ir trečiasis iš vadinamųjų įvairių politikos sričių trijų ramsčių bus sujungti į vieną. Įgyvendinant Lisabonos sutartį neabejotinai bus bandoma ją panaudoti kaip priemonę taikyti Šengeno *acquis* visoms valstybėms narėms, net ir toms, kurioms dabar daroma išimtis, pvz., Jungtinei Karalystei.

Pastebėsite, kad sakau „kai Lisabonos sutartis bus įgyvendinta“, o ne „jeigu“. Atrodo, kad vienas prieš ją atsilaukantis valstybės narės vadovas, šaunusis Čekijos prezidentas Václav Klaus, bus įbaugintas, kad netrukus duotų sutikimą. Pati išdavikė Jungtinės Karalystės leiboristų vyriausybė netesėjo pažado suteikti Jungtinės Karalystės piliečiams galimybę dėl Lisabonos sutarties balsuoti referendume, o vienintelis žmogus, galintis suteikti viltį surengti referendumą, David Cameron, neturi drąsos, principo ar noro tai daryti.

Jungtinė Karalystė turi visiškai nekontroliuojamą, neribotą ir chaotišką imigracijos ir prieglobsčio sistemą. Būdami Europos Sąjungos valstybė narė, mes jau nekontroliuojame savo sienų, o įsigaliojus Lisabonos sutarčiai imigracijos potvynis, kurį patiriame, virs tikru cunamiu. Tad šis pranešimas nieko nepakeis, o komiteto ir Parlamento pateiktų pastabų Komisija nepaisys.

Šioje diskusijoje girdėjau dažnai minint žodžius „laisvė, piliečių laisvės ir teisingumas“. Apie kokią laisvę kalbama, kai su piliečiais nesikonsultuojama dėl Lisabonos sutartimi numatytos jų naujos konstitucijos, nes jie ją atmetų? Kokia laisvė įtvirtinama teisės aktais, kai juos priima nedemokratinės institucijos, kurių balsuotojai negali panaikinti? Koks teisingumas, kai pagal Europos arešto orderius iš valstybių narių teismų atimtos galios apsaugoti savo piliečius nuo neteisingo suėmimo ir įkalinimo? Ši ES yra G. Orwello kūrinys, kuriame žodžiai turi priešingą reikšmę, nei jie iš tikrųjų turi.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Pone pirmininke, mums reikia demokratinės revoliucijos. Ką tik girdėjote, ką pasakė ankstesnis kalbėtojas; dažnai matome, kad kai eini per toli ir per greitai, pasieki priešingą rezultatą, negu bandei pasiekti.

Šios frakcijos principas – jeigu Europos Sąjunga vystysis per greitai, joje susiformuos būtent tai, ko ji nenori – naujas nacionalizmas. Būtent tai šiuo metu vyksta mano šalyje. Mano šalis tapo susiskaidžiusi; vakaruose, Forarlberge ir šiek tiek tolesniuose regionuose, džiaugiamės atviromis sienomis, o rytuose matote, kad su Šengenu nuėjome per toli. Mano šalyje ir kitur mainais už tai gauname naująjį revanšizmą ir nacionalizmą.

Neturime prisidengti techninėmis diskusijomis. Turime stengtis drąsiai įveikti šiuos iššūkius. Žinoma, tai reiškia, kad Europos Parlamentui būtinai turi būti suteiktos bendro sprendimo teisės ir kad jūs, Komisijos nary, turite laukti, kol mes turėsime šią bendro sprendimo teisę arba bent jau kol ją gausime savaime.

Agustín Díaz de Mera García Consuegra (PPE). – (ES) Pone pirmininke, sveikinu ir remiu Carlosą Coelho, taip pat norėčiau pažymėti, kad šis pranešimas Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitete patvirtintas vienbalsiai.

Tarybos pasiūlymas susijęs su antrąja Šengeno *acquis* įvertinimo darbo grupės įgaliojimų dalimi – patvirtinti, kad *acquis communautaire* po vidaus sienų kontrolės panaikinimo taikomas tinkamai.

Šių įgaliojimų tikslas – padaryti Šengeno *acquis* vertinimo mechanizmą veiksmingesnį.

Tinkamo Šengeno *acquis* taikymo vertinimo teisinis pagrindas – trečiojo ramsčio elementai, o kitų *acquis* aspektų teisinis pagrindas yra pirmojo ramsčio priemonės.

Mano nuomone, pasiūlytas teisinis pagrindas yra tinkamas, bet jis nelabai atitinka svarbią padėtį, kai įsigalios Lisabonos sutartis ir bus konsoliduotos dabar dviem ramsčiams padalytos funkcijos ir įgaliojimai.

Pasiūlyme labai nedaug naujų elementų, pagal kuriuos jis skirtųsi nuo dabar galiojančio vertinimo mechanizmo, ir Carlos juos paminėjo *ex novo*. Vis dėlto jame numatytas ir akivaizdžiai svarbus pakeitimas, nes mūsų nagrinėjamas dokumentas reikštų, kad dabar Tarybos atliekamos funkcijos būtų perkeltos Komisijai.

Šis įgaliojimų perkėlimas *de facto* reiškia, kad Parlamentas ir pačios valstybės narės vertinime nedalyvauja, nors būtent jos turi teisę spręsti dėl savo išorės sienų saugumo.

Parlamentas, atstovaujantis Europos piliečiams, atlieka svarbų, pirmąjį vaidmenį saugumo klausimais. Mūsų uždavinys svarbus ir tai pripažinta Lisabonos sutartyje.

Todėl, pone pirmininke, viskas, ko mes norime – tai palaukti tris mėnesius, nes jei palauksime tris mėnesius, neberekės šio atvejo svarstyti iš naujo.

Pone pirmininke, kitas klausimas: ką tik mačiau Pirmininko pavaduotoją velkantis megztinį, čia baisiai šalta. Turiu atsiprašyti, kad turiu išeiti, bet išeinu ne todėl, kad nenorėčiau klausytis diskusijų, o todėl, kad man prasideda bronchitas, o tai – nieko gero, tad būčiau dėkingas, jeigu ką nors darytumėte dėl šildymo.

Monika Flašíková Beňová (S&D). – (SK) Čia šalta tikriausiai ir dėl to, kad Komisija labai mažai atsižvelgia į mūsų Parlamentą ir jame dėstomas nuomones. Galbūt mūsų santykiai ateityje taps šiltesni. Manau, kad ši padėtis ir ši diskusija Komisijos nariui nėra labai maloni, nes atrodo, kad mes visi vienos nuomonės, bent jau dauguma. Vis tiek norėčiau padėkoti pranešėjui už jo parengtą pranešimą.

Sukūrus Šengeno erdvę piliečių judėjimas joje tikrai tapo laisvas ir, mano nuomone, tai – vienas iš didžiausių laimėjimų Europos istorijoje. Vis dėlto dar daug ką reikia nuveikti. Norint, kad būtų nutraukta vidaus sienų kontrolė, reikia visiško saugumo ir įvairių suinteresuotųjų šalių tarpusavio pasitikėjimo vienos kitų galimybėmis imtis reikiamų priemonių. Todėl jeigu norime užsitikrinti valstybių narių piliečių paramą, labai svarbu sukurti stebėjimo ir vertinimo mechanizmą. Pasinaudodami šia darbotvarke, dešinieji ekstremistai labai dažnai teigia, kad Šengeno erdvėje įvairūs nusikaltėliai gali prasibrauti į jos viduje esančias šalis, ir mūsų valstybių piliečiai gana pagrįstai klausia, kaip ketiname užtikrinti, kad to ateityje nebūtų.

Tarpinstitucinio koordinavimo principo įtvirtinimas – taip pat labai svarbus aspektas, kurio Komisija savo pasiūlyme beveik nepamini, o tai – tikrai trūkumas, nes, kaip sakė jau ne vienas ankstesnis kalbėtojas, visi manome, kad Lisabonos sutartis netrukus įsigalios, ir todėl būtų gerai, jeigu šios aplinkybės į pasiūlymą būtų įtrauktos.

Taip pat nematome priežasties, kodėl Europos Parlamentas metinėje ataskaitoje neturėtų gauti visos aktualios informacijos – deja, Komisija šio demokratijos principo į savo nuomonę neįtraukė. Todėl, kaip ir pranešėjas, būčiau linkusi projektą grąžinti Komisijai ir primygtinai raginti, kad į jį būtų trauktas bendras sprendimų priėmimo procesas ir kad visas principas būtų supaprastintas, o visas procesas taptų skaidresnis.

Cecilia Wikström (ALDE). - (SV) Pone pirmininke, kaip C. Coelho ir daugelis kitų kolegų narių norėčiau pabrėžti, kad Šengeno erdvės sukūrimas devintajame ir dešimtajame dešimtmetyje – viena iš svarbiausių mūsų laikų reformų. Manoma, kad vienas iš svarbiausių ES veikėjų Jean Monnet sakė, jog Europos Sąjungos tikslas – suartinti ne tautas, bet žmones.

Daugelį amžių žmonių judėjimas Europoje buvo labai apribotas. Europos šalių santykiams buvo būdingas savo kaimynų įtarinėjimas. Dažnai šalių tarpusavio pasitikėjimo neabejotinai trūko. Tipiški santykiai buvo nepasitikėjimas. Laimei, tai – praeitis ir dabar mes Europai matome naujų galimybių. Dauguma mūsų, šio Europos Parlamento narių, jau ilgą laiką galime naudotis Šengeno erdvės teikiamomis laisvėmis. Lengva pamiršti unikalų šalių tarpusavio pasitikėjimą, kurio pagrindu sukurtas šis darinys. Lengva pamiršti, kaip sunkiai tai pasiekėme. Vis dėlto laisvas judėjimas – būtina sąlyga, kad žmonės galėtų susitikti kirsdami valstybių narių sienas.

Pone pirmininke, C. Coelho labai teisingai pasakė, kad neabejotinai svarbu turėti veiksmingą ir skaidrų Šengeno *acquis* vertinimo mechanizmą, kad ši erdvė liktų laisvo judėjimo erdvė ir būtų toliau taip plėtojama. Vis dėlto Šengeno pagrindas – bendradarbiaujančių valstybių pasitikėjimas, o ne pats mechanizmas. Svarbu, kad šis mechanizmas būtų veiksmingas ir skaidrus, ir todėl matau, kad dėl Komisijos pasiūlymo kyla problema. Problema ta, kad dabartinis Tarybos vaidmuo perkeliamas Komisijai ir labai susiaurinama bendradarbiavimo sritis. Vis dėlto labiausiai prieštarauju dėl to, kad iš šio proceso pašalinami mes, gyventojų išrinkti atstovai į Europos Parlamentą.

Kalbame apie labai techninį aspektą – vertinimo mechanizmą, bet neturime pamiršti, kad tai susiję su pačiu Europos bendradarbiavimo pagrindu: laisve, saugumu ir teisingumu. Todėl mums visiems svarbu dalyvauti šioje srityje priimanant naujus sprendimus. Tad raginčiau Komisiją atsižvelgti į šiame Parlamente pareikštą kritiką. Raginu Komisiją kuo greičiau pateikti naują, geresnį pasiūlymą. Naujajame pasiūlyme turi būti numatyta, kad bet kokiems vertinimo mechanizmo pakeitimams turi būti taikomas bendras Komisijos, valstybių narių ir, svarbiausia, gyventojų išrinktų atstovų – Europos Parlamento narių sprendimas.

Kyriacos Triantaphyllides (GUE/NGL). - (EL) Pone pirmininke, Komisijos pasiūlymu siekiama stiprinti Šengeno *acquis* įvertinimo darbo grupės vaidmenį padarant šį mechanizmą veiksmingesnį ir skaidresnį, kad būtų užtikrintas veiksmingas ir nuoseklus Šengeno *acquis* taikymas. Vis dėlto keista, kad nepaisant laisvo judėjimo Europos Sąjungoje šiuo pasiūlymu siekiama sukurti sistemą, anaipol neatitinkančią visų žmogaus teisių laikymosi procedūrų. Mums sunku vertinti Šengeno *acquis* taikymą būtent todėl, kad mums sunku sutikti, jog jame numatyta keistis opia informacija, „asmens bylomis“ ir taikyti represines priemones, sukurtas prisidengiant laisvo judėjimo Europos erdvėje apsauga.

Komisija susirūpinusi ne be reikalo. Panaikinant vidaus sienų kontrolę būtina pradėti taikyti deramas kompensacines priemones – stiprinti išorės sienų kontrolę ir policijos, muitinės bei teismų bendradarbiavimą. Tai reiškė ir vis dar reiškia, kad būtina nuolat keistis informacija ir naudoti biometrinės atvykimo į Europos Sąjungą vizas. Manome, kad atliekant bet kokią vertinimą turi būti atsižvelgiama į tai, ar taikytos priemonės tikslingos, o ne vien tikrinamas jų taikymas. Jokiomis aplinkybėmis neturime sutikti su pasiūlymu, kuriuo, jeigu jis bus patvirtintas, bus suteikta teisėtumo daugiausia represinėms priemonėms, pasitelkiant jų vertinimo mechanizmus.

Nicole Sinclair (EFD). - Pone pirmininke, visada maniau, kad būti EP nariu – laiko švaistymas, o šį vakarą tuo visiškai įsitikinau. Šiandien kalbame apie tai, kas visai nėra svarbu, nes maždaug per mėnesį įsigalios Lisabonos sutartis, kurią jūs šiurkščiai „prastūmėte“ – juk tai žinote, ir ši diskusija vėl taps aktuali. Tad dabar mes tik švaistome laiką, labai jums ačiū.

Kritiškai įvertinkime Šengeno susitarimą ir ką jis iš tikrųjų reiškia Europai: nusikaltėliai, prekiautojai žmonėmis ir narkotikų prekeiviai gali tūkstančius mylių keliauti be pagalbos; kitoje Lamanšo sąsiaurio pusėje susidarė Sangeto ir „džiunglių“ stovyklos, kur žmonės gyvena apgailėtinomis sąlygomis. Tikiuosi, jūs didžiuojatės savimi.

Turėtumėte žinoti, kad 1951 m. Pabėgėlių konvencijoje teigiama, kad pabėgėlis turėtų prašyti prieglobsčio pirmoje saugioje šalyje – bet jūs to nepaisote. Jūs nepaisote tarptautinės teisės ir dedatės esą atsakingas subjektas, koku jus padarys Lisabonos sutartis. Nagi, galite mulkinti kitus: ši vieta – pajuokos objektas!

Jungtinės Karalystės gyventojai nori kontroliuoti savo sienas; jiems užtenka būti jūsų valdomiems. Palieku jums šį išspėjimą: Jungtinės Karalystės gyventojai yra teisingi, tolerantiški ir pasitikintys, bet kai mus spaudžiate per daug, mes kovojame. O kai kovojame, laimime.

PIRMININKAVO: I. DURANT

Pirmininko pavaduotoja

Philip Claeys (NI). – (NL) Ponia pirmininke, veiksmingesnio „Šengeno *acquis*“ taikymo mechanizmo, žinoma, reikia, bet man susidaro įspūdis, kad mes čia aptarinėjame angelų lytį, kai ES išorės sienos yra pilnos skylių. Tai, žinoma, daugiau susiję su nepakankama daugumos valstybių narių vyriausybių ir pačios ES politine valia veiksmingai kontroliuoti išorės sienas, o ne su veiksmingų vertinimo mechanizmų trūkumu.

Visi žinome, kad kai kurios valstybės narės negali arba nenori saugoti savo ES išorės sienų nuo nelegalios imigracijos. Visi žinome, kad kai kurios vyriausybės daro žalą visai Šengeno sistemai, nes masiškai įteisina nelegaliai atvykusių užsieniečių statusą. Pateikčiau J. Zapatero vyriausybės Ispanijoje, Italijos, Nyderlandų ir paskutinės, bet ne mažiau svarbios šalies – Belgijos, pavyzdžius. Belgijos vyriausybės dabar rengiasi masiškai suteikti legalų statusą naujiems nelegaliems imigrantams ir taip kelia pavojų visai sistemai, nes šį statusą gavę nelegalūs imigrantai gali apsigyventi bet kurioje Europos Sąjungos vietoje.

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Ponai ir ponios, Šengeno informacinės sistemos modernizavimas virsta košmaru. Toliau plečiantis ES vis didėja terorizmo ir organizuoto nusikalstamumo grėsmė, todėl pirmenybė turi būti teikiama didesniai saugumui. Smerktina, kad vis dar delsiama pereiti prie naujos duomenų bazės. Sistemoje saugomi duomenys apie dingusius asmenis, pavogtas prekes ir teismų procesus. Dabartinė sistema veikia nuo 1995 m. ir sukurta ne daugiau kaip aštuoniolikai šalių. Sveikinu Komisiją už jos lankstumą – ji sugebėjo sudaryti sąlygas, kad Šengeno erdvę būtų galima išplėsti nepaisant vėlavimų įdiegti Šengeno informacinę sistemą SIS II. Žinoma, įtraukti devynias naujas valstybes nares buvo įmanoma tik išimtinėmis sąlygomis.

Antroji sistemos versija atidėta bent jau iki 2011 m. Teigiama, kad bus patobulintas administravimas, pagerintas lankstumas, saugumas ir duomenų saugojimo pajėgumai, numatyta kitų, naujų funkcijų. Įdiegus naują sistemą prie Šengeno erdvės galės prisijungti kitos valstybės, įskaitant ryšį su Didžiąja Britanija ir Airija. Agentūra FRONTEX taip pat privalo turėti visus reikiamus įgaliojimus veiksmingai kovoti su nelegalia imigracija. Nepaisant to, turiu abejonų dėl Šengeno *acquis* įvertinimo darbo grupės įtraukimo į Bendrijos darinių struktūrą, nes nerimauju, kad valstybės narės pradės neatsakingai vykdyti kontrolę. Be to, norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į Čekijos piliečių patirtį – žinau atvejų, kai Vokietijos ir Austrijos policijos pareigūnai be priežasties priekabiavo prie vairuotojų iš Čekijos.

Apgailestauju, kad prezidentas V. Klaus absurdiškai vilkina Lisabonos sutarties ratifikavimą, bet aišku, kad netrukus po jos ratifikavimo Komisija turės šį teisės aktą vėl pateikti, šį kartą pagal Europos Parlamento bendro sprendimo procedūrą. Todėl dabar pritariu, kad, kaip pasiūlė C. Coelho, pateikti tekstai būtų atmesti, ir sveikinu jį parengus puikų pranešimą.

Marek Siwiec (S&D). – (PL) Ponia pirmininke, žodis „Šengenas“ šiame Parlamente skamba itin dažnai. Dauguma mūsų sutinka, kad Šengenas yra didelis laimėjimas ir kad naujųjų šalių, naujųjų Europos Sąjungos valstybių narių gyventojams tai reiškia didelę integracijos sėkmę. Vis dėlto Šengenas – ir milžiniška pareiga; ją prisiėmė naujosios šalys – Baltijos valstybės, Lenkija, Slovakija, Rumunija ir Bulgarija. Atsakomybė už rytinę Europos Sąjungos sieną tenka naujosios valstybės narėms ir jos šią pareigą atlieka itin gerai.

Vis dėlto norėčiau paminėti tai, kas šiame Parlamente dar nepamínėta. Tai, kas mums yra pasigėrėjimo ir pasididžiavimo klausimas, – kalbu apie Šengeno ir judėjimo laisvę, – visiems tiems, kuriems taikoma vizų politika ir kurie privalo gauti vadinamąsias „Šengeno vizas“, tai yra košmaras ir didžiulių problemų šaltinis. Kalbu apie Ukrainos, Moldovos ir kitų rytus esančių šalių gyventojus, norinčius atvykti į Europos Sąjungą. Šengeno vizos pradėtos taikyti, bet jos yra labai brangios. Už šias vizas tų šalių gyventojai turi sumokėti maždaug tiek, kiek jie uždirba per mėnesį. Norintiems gauti šias vizas taikoma žeminanti procedūra ir jie turi stovėti gigantiškose eilėse. Tai – taip pat Šengenas. Jiems Šengenas reiškia pažeminimą, sieną ir problemą.

Kad būtų sukurta Šengeno politikos veikimo vertinimo sistema, norėčiau bent jau paminėti su vizų politika susijusius klausimus. Norėčiau tai įvertinti. Galbūt tai kuo nors pagrįsta, bet mes nežinome, kiek laiko ši politika dar galios, ir norėčiau įvertinti, kaip pradėjome taikyti šias priemones, skiriančias mus nuo daugelio žmonių, visiškai natūraliai norinčių atvykti į mūsų erdvę, Šengeno erdvę. Nors tai nėra pranešimo tema, norėčiau šiuos žodžius pasakyti čia, per šios dienos diskusiją.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Ponia pirmininke, kaip žinote, dabar 28 šalys, įskaitant 25 ES valstybes nares, yra atsakiusios taikyti keleivių kontrolę prie bendrų sienų. Ši judėjimo laisvė akivaizdžiai priklauso nuo visapusiško atitinkamų valstybių pasitikėjimo.

Tiesiog būtina, kad laisvas keleivinio transporto judėjimas būtų tvariai reguliuojamas veiksmingomis pagalbinėmis priemonėmis. Šiomis aplinkybėmis labai didelę reikšmę turi veiksminga išorės sienų priežiūra ir kontrolė, kuri, kaip žinome, turi būti atliekama vienodu standartu per Šengeno informacinę sistemą ir nustatant suderintus įvažiavimo reikalavimus trečiųjų šalių piliečiams. Vis dėlto mums iki to dar labai toli. Todėl pagalbinių priemonių taikymas – būtinas ES piliečių saugumo veiksnys.

Mano šalis, Austrija, patiria itin didelį poveikį, nes yra geografiškai arti Rytų Europos valstybių. Šiomis aplinkybėmis tik pagalvokite apie naujausius incidentus, kai Austrijoje konfiskuotas sunkvežimis-šaldytuvas, kuriame rasti iš Turkijos per Vengriją ir Austriją į Vokietiją neteisėtai gabenami 64 nelegalūs kurdų imigrantai. Šis atvejis rodo, kaip svarbu turėti galimybę pasikliauti tinkama ir veiksminga išorės sienų kontrole ir kaip retai ji tokia būna.

Vidaus reikalų srityje taip pat turime kovoti su vis didesniu nusikalstamumu įvairiuose Europos regionuose, kuriuo vis dažniau verčiasi organizuotos, keliose valstybėse veikiančios grupės. Manau, kad esant tokiai padėčiai turėtume apdairiai apsvarstyti galimybę laikinai grąžinti vidaus sienų kontrolę. Kaip žinote, tai pasirodė esąs labai veiksmingas sprendimas per 2008 m. Europos futbolo asociacijų sąjungos (angl. UEFA) čempionatą.

Kadangi vertinimo mechanizmas Šengeno *acquis* taikymui kontroliuoti yra valstybėms narėms ir ypač jų piliečiams itin svarbi tema, manau, jog labai svarbu, kad Europos Parlamentas, būdamas piliečių atstovas, dalyvautų priimanč šiuos sprendimus.

Raffaele Baldassarre (PPE). – (IT) Ponia pirmininke, ponai ir ponios, abiem pasiūlymais Komisijai visapusiškai perkeliama įgaliojimai, kuriuos iki šiol turėjo Taryba.

Artėjant Lisabonos sutarties įsigaliojimui ir atitinkamam ramsčiais grindžiamos Bendrijos struktūros panaikinimui, teisinė padėtis bus visiškai kitokia, iš esmės pakeista. Todėl vertinimo mechanizmas turės būti grindžiamas nuosekliu dabar pirmajam ir trečiajam ramsčiui priklausančių uždavinių paskirstymu.

Todėl manau, jog pasiūlyme būtina numatyti, kad Šengeno *acquis* tinkamo taikymo kontrolės ir tikrinimo mechanizmo koordinavimo grupėje visapusiškiau dalyvautų valstybės narės – pone J. Barrot, nemanau, kad pakanka ekspertų dalyvavimo – ir, pirmiausia, tikrai dalyvautų Europos Parlamentas. Be to, mano nuomone, taikydami išsamesnius, tikslesnius kriterijus turėtume nustatyti ir geriau apibrėžti, kaip naudoti migracinio spaudimo rodiklį, iš kurio matyti didžiausios rizikos teritorijos, kuriose reikėtų atlikti iš anksto neskelbtas patikras.

Galiausiai šiuos pasiūlymus reikėtų svarstyti ne atskirai, o kaip vieną paketą, nes jie abu apima bendrus to paties klausimo aspektus ir abu turi tokių pačių trūkumų. Taip pat todėl, kad įsigaliojus Lisabonos sutarčiai taikytina procedūra bus bendras sprendimas.

Todėl visapusiškai remiu C. Coelho išdėstytą poziciją ir raginimus Komisijai atšaukti šiuos pasiūlymus ir pateikti kitus, geresnius, kuriuose būtų atsižvelgta į tai, kas pasakyta šiose diskusijose.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). – (RO) Narystė Šengeno erdvėje reiškia visišką šiai erdvei priklausančios valstybės narės piliečių judėjimo laisvę – taip tarp valstybių narių visiškai panaikinamos sienos. Šengeno erdvės saugumas priklauso nuo to, kaip griežtai ir veiksmingai kiekviena valstybė narė taikys kontrolę prie savo išorės sienų. Kadangi šiuo atveju aptariamas dvejetainis vertinimo mechanizmas, jis turi būti įgyvendintas, nes kalbame apie Šengeno bendrijos *acquis* taikymo vertinimą ir tikrinimą siekiant užtikrinti, kad jis būtų įgyvendinamas skaidriai, veiksmingai ir nuosekliai.

Nors turėtume džiaugtis Komisijos pasiūlymu dėl sprendimo ir dėl reglamento, nes nujaučiame, kad taip bus padidintas abipusis laisvai erdvei be vidaus sienų priklausančių valstybių narių pasitikėjimas ir numatyti aukšti vienodi konkrečių Šengeno *acquis* priemonių taikymo standartai, vis dėlto manome, kad pasiūlymas turėtų būti persvarstytas įsigaliojus Lisabonos sutarčiai ir atsižvelgiant į jos įsigaliojimą.

Džiaugiuosi, kad Komisijos pasiūlyme numatyta, jog valstybės narės su Komisija bendradarbiauja kaip koordinavimo grupės narės ir taip Komisija įgyja galimybę įgyvendinti vertinimo mechanizmą. Taip pat džiaugiuosi, kad patikroms vietoje atlikti parengiamos tam tikros daugiametės programos ir įtraukiami tam tikri valstybių narių ekspertai, padėsiantys valstybėms narėms Bendrijos *acquis* srityje geriau keistis informacija.

Vis dėlto įsigaliojus Lisabonos sutarčiai policijos ir teismo bendradarbiavimo sritis taps pirmojo ramsčio, Bendrijos teisės aktų ramsčio, dalis.

Taip pat noriu atkreipti dėmesį, kad pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl vertinimo mechanizmo Šengeno *acquis* taikymui stebėti sukūrimo 14 straipsnyje numatyta metinė ataskaita, kurią Komisija turi pateikti Parlamentui ir Tarybai. Vis dėlto noriu pakartoti, kad pasiūlymą reikia iš naujo įvertinti atsižvelgiant į Lisabonos sutarties nuostatas.

Paskutinis aspektas, kurį norėčiau pridurti – su pasiūlymu dėl Tarybos sprendimo dėl šio vertinimo mechanizmo sukūrimo susijęs Komisijos pateiktas siūlymas turi didelių padarinių ir naujosios valstybės narės, nes šiuo atveju aptariame Šengeno *acquis* nuostatų įgyvendinimo dviem etapais procedūrą. Kai kurios iš šių nuostatų įtrauktos į stojimo sutarčių I priedą, kitos įsigalios, kai Taryba priims sprendimą dėl tam tikrų Šengeno *acquis* nuostatų.

Tadeusz Zwiefka (PPE). – (PL) Ponia pirmininke, gerai, kad šiandieninė mūsų diskusija apie Šengeno *acquis* vertinimą vyksta tuo pat metu, kai Europos Sąjungoje ir kartu Europos Parlamente pradedama platesnė diskusija apie Stokholmo programą. Tai – didelis projektas, susijęs su išskirtinai svarbiomis ES piliečių gyvenimo sritimis – teisingumu, laisve ir saugumu. Pvz., du programos elementai, ES piliečių laisvė ir saugumas, neabejotinai turėtų būti įtraukti į Šengeno projekto vertinimą.

Todėl turime savęs paklausti, koku tikslu sukurta Europos Sąjunga ir kodėl mums taip svarbu, kad šis didis projektas pavyktų. Galiausiai jis sukurtas ne politikams ar tarptautinėms organizacijoms, o konkrečioms valstybėms. Iš tikrųjų jis sukurtas ES piliečių gerovei. Todėl vieni iš pagrindinių darbo, kurį ES institucijos turi atlikti, elementų yra ne tik piliečių gerovė, jų laisvė ir asmens laisvės, bet ir aukščiausi galimi saugumo standartai, kurie jiems turėtų būti užtikrinami.

Todėl negerai, kad Šengeno erdvės klausimus aptariame atskirai, nederindami šios diskusijos su ES migracijos programos, vizų programos ir bendradarbiavimo su kaimyninėmis šalimis programos vertinimu. Nes tik tada bendra diskusija ir bendras padėties vertinimas gali padėti padaryti tinkamas išvadas, todėl priimant šiuos sprendimus turi dalyvauti Parlamentas ir tikiuosi, kad taip ir bus.

Taigi, esu įsitikinęs, kad Šengeno rezultatai geri. Nors pradžioje buvo pasakyta, kad neįdiegus SIS II nebus įmanoma į Šengeno erdvę priimti naujų šalių, dešimties naujų šalių priėmimas 2004 m. parodė, kad tai įmanoma ir neįvyko jokia katastrofa. Dabar tik turime stengtis užtikrinti, kad kuo greičiau ir, žinoma, dalyvaujant Europos Parlamentui, būtų parengtos priemonės sistemos veikimui patobulinti ir sustiprinti. Todėl šitaip vertinu Carlosą Coelho ir visiškai pritariu jo pranešimui.

Daciana Octavia Sârbu (S&D). - Ponia pirmininke, norėčiau pritarti raginimams Komisijai atšaukti šį pasiūlymą ir pateikti naują, kurio teisinis pagrindas būtų kitoks.

Akivaizdžiai bandoma neleisti Parlamentui dalyvauti sprendžiant šį svarbų klausimą ir Parlamento teisės tarnyba patvirtino, kad šiam pasiūlymui buvo galima pasirinkti kitą teisinį pagrindą, kuriuo vadovaujantis būtų galimas visapusiškas Parlamento dalyvavimas.

Šengeno informacinei sistemai, Šengeno vizų sistemai, Šengeno sienų kodeksui ir Vizų kodeksui – visoms šioms sritims taikoma bendro sprendimo procedūra ir, kadangi artėja Lisabonos sutarties ratifikavimas ir bus įtvirtinta paprastesnė ir bendresnė teisinė Europos Sąjungos struktūra, turėtume užtikrinti, kad Parlamentas sprendžiant šiuos klausimus dalyvautų daugiau, o ne mažiau. Toks užtikrinimas dabartiniame pasiūlyme neatsispindi.

Matėme, kad įvairios suinteresuotosios šalys visai neblogai sutarė šiais klausimais komitetų etapu, ir tikiuosi, kad visam Parlamentui pareiškus tvirtą, aiškią poziciją ir tinkamai įvertinus teises aplinkybes, vietoj senojo bus parengtas ir pateiktas naujas pasiūlymas.

Véronique Mathieu (PPE). – (FR) Ponia pirmininke, kaip ir daugelis mano kolegų narių, visiškai remiu C. Coelho pranešimą ir jam nuoširdžiai dėkoju už nuveiktą puikų darbą.

Nuo pat pradžios vidaus sienų kontrolės panaikinimo *raison d'être, sine qua non* buvo kompensacinių priemonių, skirtų užtikrinti saugumą, dėl kurio labai bijota, taikymas. Šios priemonės yra abipusio pasitikėjimo, itin svarbaus geram bendradarbiavimui Šengeno erdvėje užtikrinti, pagrindas. Todėl tik pradėjus taikyti veiksmingą ir skaidrų šio Šengeno *acquis* taikymo vertinimo mechanizmą bus galima užtikrinti, kad šis pasitikėjimas būtų išsaugotas ir valstybės narės atitinkamai bendradarbiautų labai aukštu lygmeniu.

Taigi, iššūkis didžiulis, o Parlamento vaidmuo kuriant šį naują mechanizmą turi būti ne menkesnis už šį iššūkį. Todėl jeigu šis tekstas bus patvirtintas prieš įsigaliojant Lisabonos sutarčiai, mechanizmas arba bent jau pirmajam ramsčiui priklausančios jo dalys turės būti tvirtinamos pagal bendro sprendimo procedūrą.

Be to, nors reikia padaryti Šengeno *acquis* integravimo į Bendrijos teisę ir į ES teisę išvadas, tai nereiškia, kad šio vertinimo valdymą reikėtų patikėti vien Komisijai.

Šiame vertinimo mechanizme turi daugiau dalyvauti valstybės narės, priešingu atveju abipusis pasitikėjimas gali sumažėti. Tas pat pasakytina apie valstybių narių vidaus saugumą. Kai valstybė narė netinkamai taiko *acquis*, nuo padarinių nukentčia visos kitos valstybės narės.

Galiausiai, kalbant apie veiksmingumą, man neatrodo, kad dviem vertinimo etapams reikėtų numatyti du atskirus mechanizmus – patikrinimą prieš *acquis* taikymą ir tikrinimą, kaip Šengeno valstybės taiko *acquis*.

Todėl prisijungiu prie C. Coelho ir raginu Komisiją atšaukti šį pasiūlymą ir pateikti mums naują, kuriame būtų geriau atsižvelgiama į *acquis* filosofiją ir valstybių narių vaidmenį vertinant jo taikymą.

Alan Kelly (S&D). - Ponia pirmininke, labai apgailestauju, kad į šį Parlamentą kreipiuosi būdamas EP narys iš šalies, nusprendusios dar neprisijungti prie Šengeno susitarimo. Šį prisijungimą mielai remčiau. Tikiuosi, kad Šengeno *acquis* įvertinimo darbo grupė galiausiai įrodys Airijos valstybei ir mūsų kaimynams Jungtinės Karalystės gyventojams neabejotiną Šengeno naudą.

Judėjimo laisvė yra pagrindinė teisė ir ES pilietybės, kurios visi siekiame, ramstis. Galimybė mažinti sienų kontrolę, suteikti ES piliečiams laisvę ir patogumus keliaujant yra stebėtina, ypač žinant Europos istoriją. Tai, kad visi šie rezultatai pasiekti suteikiant mūsų institucijoms geresnes galimybes kovoti su nusikaltimais, susijusiais su sienų kirtimu, yra didžiulis istorinis laimėjimas, vienas iš didžiausių ES laimėjimų iki šiol. Būtent Šengeno susitarimas paskatino Airiją sukurti išsamią duomenų apie baudžiamuosius nusikaltimus sistemą, kuri, tikėkimės, per keletą ateinančių metų bus susieta su Europos sistema. Šengenas veikia itin gerai ir tai mato visi.

Būtent dėl šio stebėtino laimėjimo gaila, kad mano šalis Šengeno sistemoje dalyvauja tik iš dalies. Nors Airijos saugumo institucijos ir mūsų Europos kolegos visapusiškai bendradarbiauja visų policijos reikalų srityje, Airijos piliečiai negali pasinaudoti visais ES teikiamais pranašumais. Panaikinus pasienio kontrolę būtinas visų sistemoje dalyvaujančių valstybių narių abipusis pasitikėjimas. Deja, Airijos vyriausybės pozicija kol kas tokia, kad ji nevisiškai pasitiki savo Europos kaimynėmis ir laisvo žmonių judėjimo Europoje klausimu veikia žemu lygmeniu. Labai dėl to apgailestauju. Mums tikrai reikia ES masto vizų sistemos, prie kurios, tikėkimės, prisidės Šengenas ir šios dienos diskusija.

Dėl mūsų aptariamo pasiūlymo, tai prašyčiau Komisijos jį atšaukti. Manau, kad juo Komisijai suteikiama per daug galios. Tiesą sakant, juo bandoma nepaisyti Europos Parlamento. Komisija mums turėtų pateikti pasiūlymų, kuriuose būtų laikomasi bendro sprendimo procedūros, o, nekalbant apie šią diskusiją, įsigaliojus Lisabonos sutarčiai vis tiek reikės pateikti naujų pasiūlymų.

Petru Constantin Luhan (PPE). - Ponia pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti C. Coelho už atliktą labai gerą darbą. Sukurti paprastą, veiksmingą ir skaidrų vertinimo mechanizmą, kuriuo būtų papildytas dabartinis Šengeno sistemos vertinimas – labai sveikintina iniciatyva.

Vis dėlto kyla keletas problemų dėl duomenų apsaugos, kurias pranešėjas pabrėžė anksčiau. Deja, nepaisant reikiamų patobulinimų, pagal dabartinę procedūrą su mumis tik konsultuojamasi. Kai įsigalios Lisabonos sutartis, Parlamentas savaime įgis teisę trečiojo ramsčio klausimais taikyti bendro sprendimo procedūrą. Kadangi kalbama apie Šengeno erdvės ir jos piliečių saugumą, kuriant šias vertinimo sistemas turėtų visapusiškai dalyvauti visi veikėjai – tada bus įmanoma užtikrinti ir įtvirtinti abipusio pasitikėjimo principą, būtiną norint išlaikyti Šengeno erdvę.

Dėl visų šių priežasčių remiu pranešėjo iniciatyvą reikalauti, kad Komisija atšauktų šiuos pasiūlymus ir pateiktų naujus, išsamesnius.

Elena Oana Antonescu (PPE). - (RO) Norėčiau pasveikinti C. Coelho už atliktą puikų darbą ir ryžtą, parodytą siekiant sukurti vertinimo mechanizmą, kuriuo Šengeno *acquis* taikymas būtų tikrinamas paprastai, veiksmingai ir skaidriai.

Teisę laisvai judėti ES teritorijoje ir vidaus sienų kontrolės atsisakymą laikau vienu iš svarbiausių Europos Sąjungos laimėjimų. Atsižvelgiant į sienų spragas mums būtini aukšti Šengeno *acquis* įgyvendinimo standartai,

kad galėtume išlaikyti didesnę valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą, taip pat pasitikėjimą jų gebėjimu įgyvendinti priemones, lydinčias vidaus sienų kontrolės panaikinimą.

Turime tobulinti vertinimo mechanizmą Šengeno *acquis* taikymui kontroliuoti. Norint išlaikyti didelį saugumą ir pasitikėjimą būtinas geras valstybių narių vyriausybių ir Komisijos bendradarbiavimas. Žinodamas, kokios šio reglamentavimo nuostatos svarbios pagrindinių teisių ir laisvių požiūriu, Europos Parlamentas turi primygtinai raginti pirmiausia įgyvendinti Lisabonos sutartį, o tik tada priimti kitus teisės aktus sienų saugumui didinti.

Nepamirštant, kokia svarbi ši teisėkūros iniciatyva, verta apgailestauti, kad Europos Parlamentas atlieka konsultanto, o ne vieno iš teisės aktų leidėjų, kaip turėtų būti, vaidmenį.

Sukurti teisingumo, laisvės ir saugumo erdvę – vienas iš svarbiausių Europos Sąjungos prioritetų. Todėl gyvybiškai svarbu, kad valstybės narės, Komisija ir Europos Parlamentas vienodai dalyvautų ją išlaikant ir plėtojant.

Todėl visiškai remiu pranešėjo siūlymą raginti Komisiją pateikti Europos Parlamentui naują, patobulintą pasiūlymą, kuriuo Parlamentui būtų suteikta galimybė priimti vieno iš teisės aktų leidėjų vaidmenį.

Jacques Barrot, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (FR) Ponia pirmininke, mes atlaikėme šaltą šio Parlamento smūgį.

Tikriausiai šioje diskusijoje įvyko nesusipratimas kalbant apie tai, kad pasiūlymo tikslas – šį vertinimo procesą integruoti į Bendrijos darinių struktūrą. Tiesa, kad turime Šengoną – taip pat turime pažymėti, kad didžioji dauguma EP narių šventė šį Šengeno laimėjimą, dėl kurio turime judėjimo laisvę ir kartu saugumą.

Tiesa, kad pirmiausia Šengeno sistemos vertinimas buvo atliekamas tarpvyriausybiniu pagrindu ir kad Komisija atliko tik stebėtojos vaidmenį. Vis dėlto tiesa ir tai, kad Komisija, būdama Sutarčių sergėtoja, turi būti atsakinga už vertinimą. Nepaisant to, nėra nė kalbos apie tai, kad ji turės vertinimo monopoliją – tai turime aiškiai pasakyti. Žinoma, ištrauksime valstybes nares, o valstybių narių ekspertai dalyvaus planuojant patikras, atliekant patikras *in situ* ir rengiant vertinimo ataskaitą.

Gana aišku, kad valstybių narių būgštavimai, kuriuos jaučiame, taip pat kyla iš nesusipratimo. Kadangi norime abipusio valstybių narių pasitikėjimo, negali būti nė kalbos, kad jų visapusiškai neįtrauksime į Šengeno susitarimo ir Šengeno *acquis* taikymo priemonių vertinimą.

Dabar pereisiu prie Parlamento. Čia irgi nesusipratimas. Mūsų tikslas nėra išstumti Parlamentą iš proceso, kaip kažką girdėjau sakant. Mūsų tikslas, esant dabartinei padėčiai – ieškoti būdų, kaip, priešingai, padidinti Parlamento dalyvavimą nuolat teikiant jam ataskaitas. Vis dėlto tai mums jokių būdu netrukdo suteikti Parlamentui didesnę vaidmenį šiame į Bendrijos darinių struktūrą integruotame mechanizme, kai tik bus ratifikuota Lisabonos sutartis. Kalbu šiek tiek įkyriai, nes žinome, kad taikant šį metodą bendri Europos interesai visada bus svarbiau, net jeigu kartais kuri nors valstybė narė vengs šiuos bendrus Europos interesus ginti.

Taigi esama keleto nesusipratimų, kuriuos norėčiau pašalinti.

Be to, norėčiau pasakyti, kad šiais pasiūlymais, palyginti su dabartiniu mechanizmu, sukuriamą papildomos naudos. Vertinimai bus daug dažnesni ir aiškesni. Patikros bus planuojamos *in situ*, remiantis rizikos analizėmis; bus iš anksto neskelbtų patikrų ir visa vertinimo veikla bus atliekama pasitelkiant aukšto lygio praktines žinias, o dalyvaujant ekspertams patikros bus atliekamos veiksmingai.

Bus patobulinta atlikus *in situ* vertinimus parengtų rekomendacijų vykdymo analizė.

Taigi, tokios mano mintys, ponia pirmininke, ponios ir ponai. Visiškai suprantu, jog nekantraujate, kad įsigaliojus Lisabonos sutarčiai būtų numatytas didesnis Parlamento dalyvavimas. Parlamentas taikant šį Bendrijos metodą neabejotinai turi atlikti labai svarbų vaidmenį, bet šį pasiūlymą pateikėme siekdami procesą integruoti į Bendrijos darinių struktūrą, suvokdami, kad vėliau nebus jokių kliūčių užtikrinti Europos Parlamento dalyvavimą.

Atidžiai klausiausi visų kalbų ir, žinoma, pastebėjau beveik vienbalsę Parlamento poziciją. Vis dėlto manau, kad visa tai nutiko dėl nesusipratimo, kurį galima pašalinti.

Carlos Coelho, pranešėjas. – (PT) Norėčiau aptarti tris galutinius aspektus. Pirmiausia norėčiau padėkoti mano pranešimą rėmusiems ir per šią diskusiją apie tai pasakiusiems nariams ir Pirmininko pavaduotojui

J. Barrot už pareiškimą, kuriame jis skatina Europos Parlamento, kaip vieno iš teisės aktų leidėjų, dalyvavimą – taip geriausiai pasinaudojama Lisabonos sutarties teikiamomis galimybėmis. Tai manęs nestebina. Žinau, kad Komisijos narys J. Barrot šios pozicijos laikosi jau seniai, bet gerai, kad jis, būdamas Komisijos Pirmininko pavaduotojas, apie tai mums oficialiai pareiškė.

Antra, norėčiau priminti tai, ką Komisijos narys J. Barrot sakė minėdamas, kad derybos su Taryba buvo sudėtingos. Mes žinome ir tai, be to, suprantame, kad vargu ar sprendžiant šį klausimą padėtis gali būti kitokia. Todėl tikėjomės, kad Komisija Parlamentą laikys partneriu, turinčiu bendro sprendimo teisę, nes ir Komisijos, ir Parlamento požiūris į Europą siejamas su tuo, kad sprendimai negali būti ir toliau priimami vien tarpvyriausybiniu lygmeniu.

Trečia, norėčiau pabrėžti du dalykus, mano nuomone, paaiškęjusių iš šios diskusijos. Pirmiausia, negalima pažeisti nuoseklumo. Negali būti dviejų vertinimo sistemų; turi būti tik viena, ar ji būtų taikoma naujoms Šengeno narėms, ar esamoms. Be to, negalima sumenkinti abipusio pasitikėjimo principo. Turi dalyvauti visos suinteresuotosios šalys. Vertinimo procese turi dalyvauti ir valstybės narės, ir Europos institucijos. Europos institucijos – tai ne vien Komisija ir ne vien Taryba; tai – ir Parlamentas, todėl prašome taikyti bendro sprendimo procedūrą.

Pirmininkė. – Bendra diskusija baigta.

Balsavimas vyks rytoj.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Vilija Blinkevičiūtė (S&D), raštu. – (LT) Itin svarbu, kad būtų sukurtas paprastas, veiksmingas, efektyvus ir skaidrus mechanizmas, kurį taikant Šengeno erdvė išliktų laisvo judėjimo erdve, ir tuo pat metu būtų galima tarpvyriausybinių Šengeno vertinimo sistemą pritaikyti prie ES sistemos. EP Teisės tarnyba atliko tyrimą ir nustatė, kad šio pasiūlymo svarstymui turėjo būti pasirinkta ne konsultavimosi, bet bendro sprendimo priėmimo procedūra. Netrukus įsigalios Lisabonos sutartis, o pagal ją EP suteikiamos didesnės galios laisvės, teisingumo ir saugumo srityje, į kurią šis pasiūlymas ir patenka. Kadangi Šengeno erdvės ir jos piliečių saugumas yra labai aktualus, reikėtų pasirinkti bendro sprendimo procedūrą.

Kinga Gál (PPE), raštu. – (HU) Šengeno susitarimo srityje gali būti bendradarbiaujama įvairiomis formomis. Galima išsirinkti ir atidžiai patikrinti daug šios sistemos pritaikymo būdų. Manau, kad esant EP nariu čia ir dabar verta paminėti, kad viena iš pagrindinių laisvo žmonių judėjimo sąlygų – visapusiška, veiksmingai veikianti ir abipusiu pasitikėjimu grindžiama Šengeno sistema. Sienų kontrolė, mūsų bendra vizų politika, tarpvalstybinis policijos bendradarbiavimas ir duomenų apsaugos klausimai – tik šios visapusiškos sistemos dalys. Tai – skirtingi klausimai, bet visus juos sieja vienas svarbus veiksnys. Europos piliečiai gavo ir kasdien gauna tiek daug papildomos laisvės, kuri jiems simbolizuoja vieną iš akivaizdžiausių Europos Sąjungos buvimo laimėjimų.

Būdama tik prieš keletą metų į ES įstojusios valstybės narės rinkėjų atstovė, galiu tai su pasitenkinimu patvirtinti. Jeigu ne ES pirmininkavusios Portugalijos pasiūlymas, naujosios valstybės narės negalėtų dalyvauti Šengeno sistemoje. Dabartinė naujausios (antrosios) kartos Šengeno informacinės sistemos versija iki šiol dar neveikia. Išsaugoti šią laisvę – Komisijos ir valstybių narių pareiga; šis klausimas minimas ir dviejuose darbotvarkės punktuose. Ši pareiga tenka ir Europos Parlamentui, būtent todėl negalima jo neištraukti sprendžiant su piliečių laisve susijusius klausimus. Todėl tvirtai remiu pranešėjo atliktą darbą ir sutinku su jo pasiūlymais.

Siiri Oviir (ALDE), raštu. – (ET) Šengeno erdvės sukūrimas devintojo dešimtmečio pabaigoje ir dešimtojo pradžioje – vienas iš didžiausių laimėjimų Europos istorijoje. Šengeno *acquis* nuostatos yra Europos Sąjungos struktūros dalis nuo to laiko, kai 1999 m. įsigaliojo Amsterdamo sutartis. Būtinai Šengeno *acquis* taisyklių, kurios yra sudedamoji Europos teisės dalis, laikymosi priežiūros aspektas – vertinimo mechanizmas, kuriuo turėtų būti užtikrinta, kad Šengeno *acquis* būtų įgyvendintas skaidriai, veiksmingai ir nuosekliai ir kad jį įgyvendinant atsispindėtų nuo Šengeno *acquis* integravimo į ES struktūrą įvykę teisiniai pokyčiai.

Sutinku su pranešėjo nuomone, kad šiandien projekte pateiktuose pasiūlymuose tik patvirtinama keletas neseniai pateiktų bendrų siūlymų tobulinti galiojantį Šengeno sistemos vertinimo mechanizmą. Vienintelė nauja viso projekto mintis – reglamentuojama galimybė atlikti iš anksto neskelbtas patikras, o tai labai sveikintina. Vis dėlto negaliu sutikti, kad visos dabar Tarybos atliekamos funkcijos turėtų būti perduotos Komisijai. Šiame pasiūlyme paliekama labai mažai galimybių bendradarbiauti valstybėms narėms, o Europos Parlamentas nuo šio proceso visiškai atskiriamas. Nereikėtų pamiršti, kad tai – laisvė, saugumu ir teisingumu

grindžiama erdvė ir kad atsakomybė už šios erdvės išsaugojimą ir tobulinimą tenka ne vien Komisijai, kaip institucinės sutarties įgyvendinimo garantui ir priežiūros institucijai, bet ir valstybėms narėms, kurios nuolat atsakingos už savo išorės sienų saugumą, taip pat Europos Parlamentui, kuris atstovauja Europos Sąjungos piliečiams.

18. EB ir Mauricijaus susitarimas dėl bevizio režimo trumpalaikio buvimo atveju - EB ir Seišelių susitarimas dėl bevizio režimo trumpalaikio buvimo atveju - EB ir Barbadoso susitarimas dėl bevizio režimo trumpalaikio buvimo atveju - EB ir Sent Kitso ir Nevio susitarimas dėl bevizio režimo trumpalaikio buvimo atveju - EB ir Antigvos ir Barbudos susitarimas dėl bevizio režimo trumpalaikio buvimo atveju - EB ir Bahamų susitarimas dėl bevizio režimo trumpalaikio buvimo atveju (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – bendra diskusija dėl:

- S. Busuttilio pranešimo Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos bendrijos ir Mauricijaus Respublikos susitarimo dėl trumpalaikio bevizio režimo sudarymo (COM(2009)0048 – C7-0015/2009 – 2009/0012(CNS)),

- S. Busuttilio pranešimo Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos bendrijos ir Seišelių Respublikos susitarimo dėl trumpalaikio bevizio režimo sudarymo (COM(2009)0052 – C7-0012/2009 – 2009/0015(CNS)),

- S. Busuttilio pranešimo Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos bendrijos ir Barbadoso susitarimo dėl trumpalaikio bevizio režimo sudarymo (COM(2009)0050 – C7-0017/2009 – 2009/0014(CNS)),

- S. Busuttilio pranešimo Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos bendrijos ir Sent Kitso ir Nevio Federacijos susitarimo dėl trumpalaikio bevizio režimo sudarymo (COM(2009)0053 – C7-0013/2009 – 2009/0017(CNS)),

- S. Busuttilio pranešimo Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos bendrijos ir Antigvos ir Barbudos susitarimo dėl trumpalaikio bevizio režimo sudarymo (COM(2009)0049 – C7-0016/2009 – 2009/0013(CNS)),

- S. Busuttilio pranešimo Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos bendrijos ir Bahamų Sandraugos susitarimo dėl trumpalaikio bevizio režimo sudarymo (COM(2009)0055 – C7-0014/2009 – 2009/0020(CNS)).

Simon Busuttil, pranešėjas. – (MT) Nors čia, šiame Parlamente, ir šalta, šioje temoje bus kalbama apie šalis, kuriose temperatūra kur kas aukštesnė, o tai gerokai maloniau. Šie pranešimai iš esmės yra susitarimas, kuriuo numatoma trumpalaikėms viešnagėms taikyti bevizį režimą tarp Europos Sąjungos piliečių ir šešių skirtingų šalių – Mauricijaus Respublikos, Seišelių Respublikos, Barbadoso, Sent Kitso ir Nevio Federacijos, Bahamų bei Antigvos ir Barbudos piliečių.

Šis bevizis režimas taikomas Europos Sąjungos piliečiams, keliaujantiems į šias šalis, ir, atvirkščiai, šių šalių piliečiams, keliaujantiems į Europos Sąjungą. Jis galioja ilgiausiai trijų mėnesių viešnagai per šešių mėnesių laikotarpį. Šis bevizis režimas taikomas visų kategorijų asmenims – dėl įvairių priežasčių keliaujantiems paprastiems piliečiams ir diplomatom. Tai pirmiausia pasakytina apie daugybę turistų, kurie yra Europos Sąjungos piliečiai ir vyksta atostogauti į šias šešias šalis – jiems tvarka bus daug paprastesnė.

Vis dėlto šiame susitarime tiesiogiai numatyta, kad jis netaikomas keliaujantiems dirbti ir gauti atlygį. Į šiuos pranešimus įtraukėme nuostatą, kuria teigiama, kad bet kuri iš šių trečiųjų šalių gali sustabdyti susitarimo galiojimą arba jį nutraukti visų Europos Sąjungos šalių, o ne konkrečių valstybių atžvilgiu. Tai padaryta siekiant visiems Europos Sąjungos piliečiams sudaryti vienodas sąlygas ir parodyti solidarumą. Europos Sąjunga irgi turi teisę padaryti tą patį – Europos bendrija gali sustabdyti susitarimo galiojimą arba jį nutraukti visų savo valstybių narių vardu. Europos Sąjunga arba bet kuri iš šių šalių gali sustabdyti viso susitarimo arba tam tikrų jo dalių galiojimą dėl visuomenės interesų, nacionalinio saugumo, visuomenės sveikatos apsaugos, nelegalios imigracijos arba tuo atveju, jeigu kita šalis vėl pradėtų taikyti vizas. Pirmiausia norėčiau paaiškinti, ponias pirmininke, kad prieš balsuodami dėl šių pranešimų komitete, paprašėme Europos Komisijos garantijos,

kad bus užtikrintas visiškas abipusiškumas, ir šią garantiją gavome. Mums tai – svarbiausias principas; šios šalys, panaikindamos reikalavimus turėti vizą, užtikrina visišką abipusiškumą, o mes irgi padarome tą patį. Taip mes – abi suinteresuotosios šalys – panaikiname reikalavimus turėti vizas. Šis susitarimas pasiektas deramais metodais ir tai dar kartą įrodo, kad Europos Sąjunga sugeba vienu balsu derėtis tarptautiniu lygmeniu ir parodyti solidarumą su visomis šalimis. Baigdamas pasakysiu, kad tai dar kartą parodo Europos Sąjungos gebėjimą atverti savo duris viso pasaulio piliečiams.

Jacques Barrot, *Komisijos Pirmininko pavaduotojas*. – (FR) Ponia pirmininke, aš irgi labai dėkingas S. Busuttiliui už jo puikų pranešimą.

Šešios ES nepriklausančios šalys – Antigva ir Barbuda, Bahamos, Barbadosas, Mauricijus, Sent Kitsas ir Nevis ir Seišeliai iš Reglamente (EB) Nr. 539/2001 pateikto neigiamo sąrašo perkeltos į teigiamą, kaip numatyta 2006 m. gruodžio 21 d. priimtame naujajame Reglamente (EB) Nr. 1932/2006, kuriuo patvirtinta, kad šios šalys atitinka reglamente nustatytus kriterijus.

Šiame reglamente numatytas bevizio režimo tų šalių piliečiams įgyvendinimas Europos bendrijai ir kiekvienai iš šių šalių sudarius dvišalį bevizio režimo susitarimą ir jam įsigaliojus.

Kaip pasakė S. Busuttil, buvo svarbu užtikrinti visišką abipusiškumą, nes tada kai kurios šalys vienos arba daugiau valstybių narių piliečiams vis dar taikė reikalavimus turėti vizas.

Dėl kai kurių valstybių narių piliečiams per kriketo pasaulio taurės čempionatą Karibų jūros regiono bendrosios rinkos šalių (angl. CARICOM) taikyto laikino vizų režimo oficialios derybos dėl bevizio režimo pradėtos tik 2008 m. liepos mėn.

Siekdama užtikrinti, kad piliečiai kuo greičiau galėtų naudotis beviziu režimu, Komisija pasiūlė laikinai taikyti 2009 m. gegužės 28 d. pasirašytus susitarimus ir nuo tada jie taikomi laikinai, kol bus baigtos jų oficialaus sudarymo procedūros.

Remiantis abipusiškumo principu, bevizis režimas taikomas visų kategorijų asmenims – paprastų, diplomatinėjų ar tarnybinių ir (arba) oficialių pasų turėtojams, keliaujantiems visais tikslais, išskyrus tikslą vykdyti apmokamą veiklą.

Kaip pasakė S. Busuttil, siekiant išlaikyti vienodą visų ES piliečių statusą, susitarimuose numatyta nuostata, kad šios šešios ES nepriklausančios šalys gali sustabdyti susitarimo galiojimą arba jį nutraukti tik visų Europos bendrijos valstybių narių atžvilgiu, o, laikantis abipusiškumo principo, Europos bendrija irgi gali sustabdyti susitarimo galiojimą arba jį nutraukti tik visų savo valstybių narių vardu.

Štai darbas ir padarytas; dėkoju Parlamentui ir S. Busuttiliui už bendradarbiavimą. Šiuo darbu įtvirtinama iniciatyva, kurią įgyvendinus mūsų piliečiai galės keliauti lengviau. Taip pat pridurčiau, kad šiame siek tiek vėsokame Parlamente galime svajoti anksčiau ar vėliau aplankyti visas šias nuostabias šalis – Seišelius, Bahamas ir kitas...

Marie-Christine Vergiat, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (FR) Ponia pirmininke, Europos vieningųjų kairiųjų jungtinė frakcija – Šiaurės šalių žalieji kairieji pritaria Europos Sąjungos susitarimams su šiomis šešiomis šalimis, kurios ištis yra svajonių vietovės, pone J. Barrot.

Kaip jūs mus informavote, sudarius šiuos susitarimus šių šešių šalių piliečiai ir, remiantis abipusiškumo principu, ES piliečiai ateityje neprivalės gauti trumpalaikių vizų, bent jau kai kurie iš jų, nes bevizis režimas netaikomas norintiems dirbti arba vykdyti apmokamą veiklą – trumpai tariant, būti darbuotoju arba teikti paslaugas. Tai reiškia, kad vizų gauti neprivalės verslininkai, sportininkai ir menininkai, bent jau rengiantys vienkartinį pasirodymą, žurnalistai, praktikantai ir kt.

Nebūkime įnoringi ir pasidžiaukime šia pažanga, nes žinome, kokius administracinius formalumus atlieka mūsų ambasados išduodamos vizas Pietų šalių piliečiams.

Esu tikra, ponios ir ponai, – bent jau tie, kurie dar neišėjo, – kad jūs visi girdėjote apie atvejus, kai menininkams užkertamas kelias dalyvauti festivalyje arba sportininkai negali dalyvauti varžybose. Mes, GUE/NGL frakcijos nariai, pritariame, kad visos trumpalaikės vizos būtų apskritai panaikintos. Jos prieštarauja laisvam asmenų judėjimui; tų šalių piliečiai patenka į užburtą ratą, skatinantį prašyti trumpalaikių vizų, o tada, kai jie jas gauna, negrįžti į savo šalis bijant, kad kitos vizos negalės gauti. Savo ruožtu mes savo šalyse toliau griežtiname priemones prieš trumpalaikių vizų turėtojus ir susidaro užburtas ratas. Šitaip išskiriamos net šeimos – mūsų šalyse gyvenantys migrantai atskiriami nuo savo šeimų, liekančių kilmės šalyse. Todėl manome, kad šie

susitarimai yra teigiamas žingsnis kitokios migracijos politikos linkme – politikos, kurią įtvirtinus žmonės judėtų laisvai kaip ir kapitalas bei prekės.

Vis dėlto, Komisijos nary, turime aptarti vieną aspektą – vieną mažą techninį aspektą. Pastebėjome, kad anglų kalbos terminas „galiojantis pasas“ (angl. *valid passport*) į prancūzų kalbą išverstas kaip „paprastas pasas“ (pranc. *passeport ordinaire*), bet mes nemanome, kad tai tas pats. Todėl džiaugtumės, jeigu šis neaiškumas būtų panaikintas, nes manome, kad tinkamas vertimas turėtų būti „galiojantis pasas“ (pranc. *passeport en cours de validité*).

Taip pat esame nustebę – žodis *nustebę* yra gana mandagus būdas tai pasakyti – esame nustebę, kad šie susitarimai netaikomi atokiausiems Prancūzijos regionams, o atokiausiems Portugalijos regionams – taikomi.

Carlos Coelho (PPE). – (PT) Norėčiau tiesiog pritarti Simono Busuttilio pranešimui, kuriame patvirtinama Europos Komisijos iniciatyva, aptardamas tris trumpus jo aspektus. Pirmiausia, šiuo sprendimu, kuriuo palengvinamas judėjimas, įrodome Europos – tvirtovės idėjos klaidingumą. Antra, neatveriamo durų be tvarkos. Kaip Pirmininko pavaduotojas J. Barrot mums priminė, mes jas atveriamo pagal taisykles. Kaip jis sakė, šios šalys laikėsi taisyklių ir gali būti išbrauktos iš neigiamo sąrašo.

Manau, kad svarbu laikytis europinio požiūrio – vengti šalis rinktis pagal nepagrįstą pageidavimą, vienas priimti, o kitoms daryti kliūtis. Arba priimama visa Europos erdvė, arba ne. Galiausiai, kaip pabrėžė Simon Busuttil ir Pirmininko pavaduotojas J. Barrot, šiuose susitarimuose būtinos abipusiškumo garantijos. Negalime prašyti Europos atverti durų kitoms šalims, jeigu šios šalys neatveria durų Europai – būtent tai pakankamai užtikrinama šiais susitarimais.

Jacques Barrot, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (FR) Ponia pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti M. C. Vergiat ir jai pasakyti, kad ji visiškai teisi, – iš tikrųjų turi būti „galiojantis pasas“ (pranc. *passeports en cours de validité*), – ir, antra, pasakyti, kad šią galimybę norime kuo labiau išnaudoti.

Manau, kad S. Busuttil ir vėliau C. Coelho aiškiai pasakė, kad abipusiškumo klausimu turime laikytis griežtos pozicijos ir kad turime parodyti tikrąjį Europos solidarumą: negalime leisti, kad kuriai nors vienai valstybei narei vizos būtų vėl pradėtos taikyti. Mums reikalingas tikras visų valstybių narių ir ES solidarumas.

Dar kartą dėkoju S. Busuttiliui už aiškų problemos įvardijimą ir už mums šitaip parodytą Parlamento paramą.

Simon Busuttil, pranešėjas. – (MT) Tiesiog norėčiau padėkoti visiems kalbėtojams. Dėkoju kolegoms ir Europos Komisijos Pirmininko pavaduotojui Jacquesui Barrot. Jeigu prireiktų apibendrinti politinę šios institucijos poziciją ir ją išreikšti viena formuluote, tai akivaizdžiai būtų abipusiškumo principas. Jis mums svarbus. Jis labai svarbus mūsų aptariamame susitarime, taip pat itin svarbūs susitarimai su kitomis trečiosiomis šalimis. Komisijos Pirmininko pavaduotojas žino, kad kai kurios kitos trečiosios šalys vis dar nesilaiko abipusiškumo principo visų Europos Sąjungos valstybių narių atžvilgiu. Tarp jų – Jungtinės Valstijos, kurios neseniai į savo bevizio režimo programą įtraukė tam tikras šalis, o kitų – ne. Dar vienas atvejis – Brazilija, su kuria neseniai įvyko derybos. Darau išvadą, kad kiekvieną kartą sudarant susitarimą būtina primygtinai reikalauti taikyti abipusiškumo principą, ir manau, kad šį principą kitur galima įtvirtinti būtent tokiais susitarimais.

Pirmininkė. – Bendra diskusija baigta.

Balsavimas vyks rytoj.

19. SIS II ir VIS įgyvendinimo būklė (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – Komisijos pareiškimas dėl SIS II ir VIS įgyvendinimo būklės.

Jacques Barrot, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (FR) Ponia pirmininke, nenoriu bandyti Parlamento kantrybės, bet vis tiek turiu dalyvaujantiems EP nariams ir Parlamentui paaiškinti keletą dalykų.

Kai prieš pusantrų metų pradėjau eiti už teisingumą, laisvę ir saugumą atsakingo Komisijos nario pareigas, ant savo darbo stalo radau du didelius informacinių technologijų projektus, skirtus aprūpinti valstybes nares moderniomis ir veiksmingomis bendradarbiavimo priemonėmis.

Šie du projektai, SIS II ir VIS, yra tos pačios sutarties, kurią 2003 m. Komisija pasirašė su informacinių technologijų bendrovių konsorciūmu, dalys. Abu šie projektai yra technologiniu požiūriu sudėtingi. Turime centrinę sistemą susieti su nacionaline įranga, kurios specifikacijos itin sudėtingos, ir sukurti jų sąveiką.

Visada stengiausi Parlamentą informuoti apie šių projektų eigą. Po 2009 m. vasario ir birželio mėn. įvykusių Teisingumo ir vidaus reikalų ministrų tarybos susitikimų parašiau Parlamento piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pirmininkui G. Deprezui, informuodamas jį apie SIS II įgyvendinimo būklę. To laiško kopiją nusiunčiau jums, pone C. Coelho, nes jūs paprastai rengiate pranešimus SIS klausimais ir atidžiai juos sekate.

Motyvuojamas šios atvirumo aplinkos, šiandien vėl norėčiau jums suteikti kuo daugiau informacijos. Tiesa, kad, kaip ir dauguma didelių pramoninių projektų, SIS II ir VIS gali užtrukti ilgiau ir kainuoti brangiau, negu numatyta. Tiesa, kad ir SIS II, ir VIS projektų būklė nepatenkinama.

Nepaisant Komisijos ir valstybių narių ekspertų dalyvavimo, įgyvendinant SIS II ir toliau susiduriama su įvairiomis kliūtimis. VIS projekte prasidėjo svarbus etapas. Dėl pradinių specifikacijų buvo sunku atlikti planuotus bandymus, bet atrodo, kad valstybių narių sutarimu persvarsčius šias specifikacijas kitą kartą bandymus turėtų būti įmanoma atlikti laiku.

Pirmiausia aptarsiu SIS II. Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su Tarybai pirmininkaujančia valstybe, valstybėmis narėmis ir rangovais, stengiasi įgyvendinti birželio 4–5 d. Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos susitikimo išvadosse nustatytas gaires.

Pirmiausia visos suinteresuotosios šalys aktyviai dalyvauja techniniame pasirengime atlikti „etapinį“ bandymą, skirtą užtikrinti, kad dabartinis techninis sprendimas būtų kuriamas ant tvirto pagrindo. To nepamiršdama, Komisija su projektą vykdančiu konsorciumu derėjosi dėl reikiamų sutarčių pakeitimų. Pirmasis etapas papildomai kainuos 1 026 000 EUR. Kartu mūsų tarnybos sustiprino projekto administravimą ir kontrolę. Jos sutartyse nustatė baudas, kad rangovas jaustų papildomą spaudimą.

Penktadienio vakarą pasikviečiau už projektą atsakingos bendrovės vykdomąjį direktorių, kad jis galėtų mane asmeniškai informuoti apie savo įgyvendinamas priemones techniniams sunkumams pašalinti.

Galiausiai, kaip numatyta birželio mėn. vykusiam Tarybos susitikime, Komisija, norėdama apsidrausti, pradėjo parengiamąjį darbą, jeigu dabartiniam techniniam sprendimui nepavykus reikėtų pereiti prie alternatyvios sistemos.

Atsižvelgdami į šiuos duomenis ir naują grafiką, be abejo, turime šias aplinkybes įtvirtinti teisės aktais. Todėl rugsėjo 29 d. Komisija pasiūlė keletą SIS II migracijos priemonių pakeitimų, dėl kurių su jūsų Parlamentu dabar konsultuojamasi. Tai suteiks mums galimybę šį klausimą persvarstyti išsamiai.

VIS srityje 2009 m. balandžio mėn. rangovas pradėjo tam tikrus centrinės sistemos bandymus padarytai pažangai įvertinti. Rangovui dar nepavyko įvykdyti visų sutartinių kriterijų, kad galėtų užbaigti bandymus, nors galutinis terminas ir pratęstas.

Komisija, siekdama nubausti už šį vėlavimą, žinoma, taikė sutartyje numatytas baudas. Ji nurodė rangovui įgyvendinti visas reikiamas taisomąsias priemones.

Aš netikiu, kad kaltas projektas, bet gali būti įrodyta, kad klystu. Vis dėlto sistemos sprendimų bandymai vyksta gerai. Bandymai turėtų būti baigti lapkričio 11 d. Vis dėlto tuo pat metu valstybės narės turi pritaikyti savo sistemas, kad galėtų naudotis VIS. Bent trys valstybės narės patiria didelių sunkumų ir dėl šių trijų valstybių vėluojama netgi daugiau nei dėl centrinės sistemos.

Taigi, šiuo metu su valstybėmis narėmis atliekame išsamią analizę, kad nustatytume naują VIS naudojimo pradžios grafiką; tačiau norėdami jį nustatyti turime aiškiai žinoti, kokie bus centrinės sistemos bandymų rezultatai.

Iš penktadienį vykusio mano susitikimo sprendžiu, kad lapkričio 11 d. galėtų būti ta diena, kai sužinosime, ar dabar vykdomi bandymai pavyks. Vis dėlto bet kuriuo atveju iki sistemos naudojimo pradžios turi visapusiškai veikti ir valstybių narių sistemos, ir centrinė sistema. Žinoma, informuosiu Parlamentą apie šį naują tvarkaraštį iškart, kai tik galėsime jį parengti.

Aš jau baigsiu – atleiskite, kad mano kalba gana ilga, bet norėjau pateikti išsamią ataskaitą apie SIS II ir VIS įgyvendinimo būklę. Nerimauti tikrai verta; nėra tikslo tai slėpti. Abiejų projektų techninis, biudžeto ir politinis rizikos profilis lemia, kad juose tikslinga dalyvauti mums visiems pagal savo pareigas. Pasitelkta nemažai finansinių išteklių. Bendra SIS II skirta Komisijos biudžeto suma yra kiek daugiau nei 80 mln. EUR, iš kurių iki šiol sumokėta tik kiek daugiau nei pusė, arba 44,5 mln. EUR. Bendra suma, kurią Komisija jau skyrė VIS, yra apie 74,5 mln. EUR. Biudžeto įvykdymo požiūriu iki šiol išleista beveik 43,3 mln. EUR. Šie skaičiai atitinka Europoje ir kitose pasaulio vietose vykdytų panašaus masto projektų sumas.

Ponia pirmininke, nekantrauju pasakyti, kad neabejotinai informuosiu Parlamentą apie bet kokius įvykius, galinčius turėti poveikį biudžetui, arba apie pačią šių sistemų naudojimo pradžios datą.

Nepaisant to, jeigu mums pavyks įdiegti VIS ir SIS II, būsimė aprūpinę Europą pačia veiksmingiausia sistema pasaulyje. Todėl turime ramiai, aiškiai ir praktiškai įveikti kliūtis ir šiuo klausimu išdrįsiu prašyti tiek Parlamento pagalbos, kiek jos reikės, kad, kartoju, būtų galima šiuos du klausimus labai kruopščiai kontroliuoti ir užtikrinti, kad jie būtų sėkmingai baigti.

PIRMININKAVO: S. KOCH-MEHRIN

Pirmininko pavaduotoja

Simon Busuttil, *PPE frakcijos vardu*. – (MT) Pirmiausia norėčiau padėkoti Europos Komisijos Pirmininko pavaduotojui už pateiktą paaiškinimą, o pats norėčiau irgi paaiškinti, kodėl prašėme šios diskusijos.

Mes tai padarėme, kadangi Šengeno erdvė mums itin svarbi mūsų piliečių judėjimo laisvės srityje. Vis dėlto nors mes, kurdami Šengeno erdvę, ketinome savo piliečiams suteikti visišką laisvę, nenorime, kad ši privilegija tektų nusikaltėliams. Dėl šios priežasties sukūrėme Šengeno informacinę sistemą, kurią norime atnaujinti – pakeisti ją naujos kartos sistema SIS II, kuri mums padėtų stiprinti laisvę ir kartu neleisti nusikaltėliams įgyti veikimo laisvės. Todėl nerimaujame, kad ši naujos kartos sistema, SIS II, vėluoja ir, atrodo, bus baigta dar tikrai negreitai. Todėl pateikiame jums visus šiuos klausimus apie vėlavimą ir apie tai, ar būtų įmanoma užtikrinti datą, iki kurios sistema būtų įdiegta ir pradėjusi veikti. Vis dėlto norėčiau dar kartą paaiškinti, kad mūsų galutinis tikslas – bendradarbiauti su Europos Komisija siekiant užtikrinti, kad Šengeno erdvė visapusiškai veiktų, kad ji atitiktų mūsų piliečių interesus ir kad joje nebūtų leidžiama įsiviešpatauti tiems, kurie turi blogų ketinimų.

Claude Moraes, *S&D frakcijos vardu*. – Ponia pirmininke, norėčiau padėkoti Komisijos nariui už tai, kad šiandien atvyko čia suteikti šiais klausimais mums išsamios naujos informacijos. Mes labai vertiname, kaip jis tai padarė.

Kaip ir S. Busuttil, noriu išdėstyti paaiškinimą – bendrą paaiškinimą, kodėl gerokai nerimaujame dėl didelio vėlavimo pereiti nuo SIS prie SIS II ir parengti VIS. Manau, kad suprasite, kodėl pateikėme bendrą rezoliuciją – mes tikrai nerimaujame. C. Coelho ir kiti jau kurį laiką kalba apie šį rūpestį ir verta įsidėmėti, kad nors šis didelis vėlavimas jau savaime kelia akivaizdų rūpestį, Parlamentui svarbiausi klausimai, kaip žinote, yra skaidrumas, atskaitingumas, ypač kai kalbame apie opius duomenis – būtent šios srities opius duomenis. Būdamas vienas iš teisės aktų leidėjų ir vienintelė tiesiogiai renkama ES institucija, Parlamentas turi būti nuolat informuojamas apie šių sistemų kūrimą, kaip jis jau daug kartų prašė.

Nenorime, kad atrodytų, jog savo rezoliucijoje keliame nepagrįstus reikalavimus. Norime elgtis pagrįstai ir reaguoti į tai, kaip jūs šiandien mums pateikėte informaciją. Tiesiog norime būti informuojami apie dabartinę įvykių būklę, gauti paaiškinimus apie vėlavimo priežastis ir būti patikinami, kad šios problemos bus išspręstos. Tiesiog būtina, kad toks svarbus projektas kaip šis, turėsiantis poveikį daugybei žmonių, – ir ES, ir ES nepriklausančių šalių piliečių, – būtų rengiamas skaidriai.

Vis dėlto, be šių skaidrumo ir atskaitingumo klausimų, svarbu pažymėti ir platesnius padarinius. Techninės problemos, kurias matome, ir šių didelio masto duomenų bazių kūrimas platesnio pasitikėjimo nekelia. Daugelis mūsų valstybių narių, įskaitant mano valstybę, turėjo didelių sunkumų kurdamos didžiulias savo duomenų bazes, asmens duomenų bazes ir kt. Tiesiog būtina, kad visuomenė šiomis sistemomis pasitikėtų.

Todėl mes, visų politinių partijų atstovai, jau planavimo, o ne rengimo etapu turime kartu siekti išsiaiškinti, kaip kilo šios problemos ir kaip jų išvengti ateityje. Reikia pasinaudoti įgyta patirtimi; turime pasitikėti šiomis sistemomis ir, svarbiausia, turime jas visapusiškai ir veiksmingai prižiūrėti. Galiausiai šios sistemos veiks tik tada, kai bus bendradarbiaujama techniniais klausimais, kai visuomenė šiomis sistemomis pasitikės ir kai šiuos dalykus atvirai tikrins Parlamentas, o tikrinimas duos rezultatų.

Sarah Ludford, *ALDE frakcijos vardu*. – Ponia pirmininke, per visus dešimt metų, kai esu Europos Parlamento narė, man niekada nebuvo suteikta tiek daug laiko kalbėti per vieną vakarą! Iš viso dešimt minučių yra neįprasta prabanga ir nesu tikra, ar jas išnaudosiu.

Aš taip pat esu dėkinga Pirmininko pavaduotojui J. Barrot už tai, kad atėjo mums pranešti apie problemas, nors manau, kad geriau nebūtume nuolat prašę tos naujausios informacijos. Visi, kurie bent kiek žino, kaip įgyvendinami dideli valstybinio sektoriaus IT projektai jų valstybėse narėse, žinos, kad šių techninių ir biudžeto problemų kyla dažnai. Nepaisant to, deja, kai tai susiję su dviem tokio aukšto lygio didelėmis

sistemomis – Šengeno informacinė sistema (SIS) II ir Vizų informacinė sistema (VIS), daroma įtaka ne tik ES vidaus saugumo reputacijai (prie jos grįšiu vėliau), bet ir ES vizų politikai.

Būdama pranešėja VIS klausimais, galiu pasakyti, kad jautėme spaudimą, kad teisės aktai būtų parengti laiku, nes norėjome kuo greičiau turėti įdiegtą ir veikiančią VIS – o ji iki dabar jau turėjo veikti – todėl bet koks programos vėlavimas labai nuvilia.

Norėčiau paklausti Komisijos nario J. Barrot, kokių padarinių tai turės vizų prašantiems asmenims. Ar galiausiai daug žmonių susipainios, nes VIS skirta aptarnauti 20 mln. vizų prašymų per metus ir darytina prielaida, kad vėlavimas turi grandininį poveikį. Kas atsitiks sudaromiems susitarimams su rangovais? Minėjote, kad dėl vėlavimo diegti vizų informacinę sistemą taikytos sutartinės baudos. Ar galite mums pasakyti, kokios tos baudos? Kokios planuojamos papildomos išlaidos? Ar galite mums, Komisijos nary J. Barrot, pasakyti, ar jūs apskritai toliau pasitikite rangovu, ar gali būti, kad sutartis bus nutraukta?

Tai ateityje tikriausiai turės įtakos ir bendro SIS bei VIS valdymo agentūros įsteigimui ir galbūt kitoms duomenų bazėms. Turbūt gali tekti persvarstyti kai kuriuos duomenų rinkimo ir didelio masto stebėjimo sistemų užmojus – tai, vertinant iš privatumo perspektyvos, gali būti visai neblogas dalykas, jeigu jau kyla visos šios techninės ir infrastruktūros problemos.

Paskutinis dalykas, kurio norėjau paklausti Komisijos nario: dabartiniu vertinimu, SIS II pradės veikti paskutinį 2011 m. ketvirtį. Spėju, kad galime tikėtis dar tam tikro vėlavimo. 2012 m. vasarą Londone vyks Olimpinių žaidynės. Jungtinės Karalystės vyriausybė nepasinaudojo galimybe įsidiesti SIS I dėl priežasčių, kurias geriausiai žino ji pati. Beje, praėjo nemažai metų, per kuriuos ji galėjo įsidiesti SIS I, bet vis sakė „ne, ne, mes palausime SIS II“.

Atsakydama man, vyriausybė sakė, kad ji nė kiek nenuogąstauja dėl padarinių saugumui. Vis dėlto jeigu Jungtinė Karalystė dar gerokai prieš 2012 m. įvykstant Londono olimpinėms žaidynėms nepradės dalytis prieiga prie Šengeno informacinės sistemos policijos duomenų, – tai ji turi teisę daryti, – gali kilti pavojus ne tik Jungtinės Karalystės, bet ir Europos saugumui.

Ar galite, Komisijos nary J. Barrot, mums pasakyti, kokių padarinių, jūsų nuomone, tai turėtų Olimpinių žaidynių saugumui, dėl kurio aš labai susirūpinusi, ypač todėl, kad jos vyks Londone ir (o tai irgi svarbu) mano apygardoje. Manau, kad visi gerokai nerimautume dėl Olimpinių žaidynių saugumo. Tai – keletas klausimų, kuriuos norėčiau jums pateikti. Dar kartą dėkoju, kad atvykote.

Tatjana Ždanoka, Verts/ALE frakcijos vardu. – Ponia pirmininke, savo frakcijos vardu taip pat dėkoju Komisijos nariui J. Barrot už paaiškinimus. Žinoma, mes irgi apgailestaujame dėl dabartinės SIS II ir VIS būklės.

Vis dėlto norėčiau iškelti ir kitų klausimų, nes žinote, kad mūsų frakcija turi ypatingą poziciją dėl biometrinių duomenų naudojimo, ypač VIS ir SIS II.

Pasinaudodama šia galimybe, norėčiau pabrėžti mūsų poziciją. Kaip ir Sarah Ludford, esu itin dėkinga už papildomą šį vakarą kalbėti skirtą laiką. Man jo irgi gali būti per daug, nors mano laikas – šešios minutės, ne dešimt.

Mes taip pat apgailestaujame, kad šiomis sistemomis gali naudotis vis daugiau institucijų. Dabar esame susirūpinę, kad SIS iš techninės priemonės paverčiama bendra kontrolės ir stebėjimo sistema.

Todėl norėtume Komisijai priminti, kad būtina sąlyga norint visapusiškai įgyvendinti šias naujas sistemas – aukščiausiais standartais grindžiama nuosekli teisinė duomenų apsaugos sistema ir teisinės priemonės dėl būtinųjų procedūrinių teisės apsaugos nuostatų priėmimas.

Taip pat norime pareikšti apgailestavimą, kad Taryba bendradarbiauja nepakankamai, pirmiausia atsisako įgyvendinimo priemonėms taikyti bendro sprendimo procedūrą. Tikimės, kad ateityje Europos Parlamentas nuolat gaus patikimą informaciją apie bandymus, išlaidas ir kt.

Nenoriu kartoti ankstesnio kalbėtojo klausimo, bet mes irgi norėtume iš Komisijos nario J. Barrot informacijos apie sutartį ir joje numatytas pareigas, taip pat apie tai, kas atsitiks, jeigu bandymo rezultatai bus nepatenkinami; norėtume žinoti ir galimas išlaidas.

Tai – turbūt dar ir pritarimo klausimas: nebūtume pateikę tiek klausimų, jeigu mūsų Parlamentui nuo pat pradžios būtų buvę leista aktyviai dalyvauti visame procese. Todėl tikiuosi, kad šis atvejis įrodys, jog dabar tikrai laikas bendradarbiauti.

Timothy Kirkhope, *ECR frakcijos vardu*. – Ponia pirmininke, būdamas bendrą prašymą pasirašęs ECR frakcijos atstovas, labai džiaugiuosi, kad dalyvaujame šioje diskusijoje. Gyvybiškai svarbu, kad mes, Europos Parlamento nariai, aptardami klausimus, susijusius su didelių Europos mokesčių mokėtojų pinigų sumų išleidimu, ragintume Komisiją atsiskaityti. Tiesa, kad plačioji visuomenė ypač susidomėjusi tokia opia sritimi, susijusia su duomenų apsauga ir keitimusi jais. Kilo jau nemažai problemų, buvo vėluojama – tai reiškia, kad nauja sistema vis dar nepradėjo veikti. Dabar netgi abejojama dėl projekto perspektyvumo.

Norėčiau paklausti Komisijos, kodėl taip vėluojama ir kodėl reikia tiek daug papildomų lėšų. Kokių veiksmų imamasi šiems trūkumams pašalinti? Norėtume visiško įgyvendinimo proceso ir mano minėtų finansinių aspektų skaidrumo. Kaip teigiama mūsų rezoliucijoje, Jungtinė Karalystė, kuri, žinoma, šiuo metu nėra visateisė Šengeno narė, kartu su kai kuriomis kitomis valstybėmis narėmis nenorės priklausyti šiai sistemai, kol bus rastas sprendimas.

Taip pat norėčiau paklausti, kokių veiksmų imtasi prieš rangovus nuostolių atlyginimui užsitikrinti. Norėtume, kad Komisija ir Taryba atsakytų į klausimus – reikia paprašyti, kad jos paaiškintų, kodėl vis dar pasitiki dabartiniu rangovu ir jo sugebėjimu sėkmingai toliau plėtoti sistemas. Beje, ar šis projektas vis dar turi ateitį, ar turėtume persvarstyti visą iniciatyvą? Kaip pasakė Komisijos narys J. Barrot, kai kurios valstybės vėluoja, bet kai nėra pasitikėjimo, jas vargu ar galima kaltinti. Europos Parlamentas turi būti nuolat informuojamas apie šių sistemų diegimo būklę. Laukiu, kol galėsiu perskaityti Komisijos atsakymą į mano kolegų ir mano paties iškeltus klausimus.

Cornelia Ernst, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (DE) Ponia pirmininke, pirmiausia norėčiau pasakyti, kad mes nesame sunerimę dėl tų dalykų, dėl kurių nerimauja Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcija. Tai labai paprasta: manome, kad toliau plėtoti SIS II nereikia ir tai yra politinė klaida. Mes taip manome dėl trijų priežasčių: Pirmiausia, sumaišomi slaptyųjų tarnybų ir policijos duomenys, o tokioje duomenų sistemoje nebeužtikrinama duomenų kontrolė ir praktiškai neapsaugomi asmens duomenys.

Antroji priežastis – biometriniai duomenys, į kuriuos dedamos viltys kaip į didelio masto eksperimentą, o trečioji – SIS II, žinoma, planuojama naudoti kovojant su vadinamąja nelegalia imigracija. Mūsų pasiūlymas toks: kaip visi žinome, mes turime SIS I. Manome, kad pagrįsta ją toliau plėtoti kaip *vieną sistemą visiems*. Tai – pragmatiškas požiūris, net jeigu mes už jį smarkiai kritikuojami. Vis dėlto manome, kad laikantis dabartinio požiūrio nieko nuveikti nebeįmanoma. Paprastai tariant, SIS II *de facto* nepavyko ir toliau apie ją šokinėti – pasakykite taip – beprasmiška. Mums svarbu tai, kad pinigai, kurie dabar panaudojami netinkamai, būtų sutaupyti, o tada šiuo klausimu kils mažiau problemų ir galėsime nustoti nerimauti dėl SIS II vėlavimo. Tai sakau ir iš Saksonijos, arti Lenkijos esančio Vokietijos regiono, perspektyvos. Gerai žinau, kad čia būtų kur kas tikslingiau stengtis stabilizuoti padėtį policijoje, negu bandyti įdiegti ką nors panašaus į tai, ką aptariame.

Carlos Coelho (PPE). – (PT) Ponios ir ponai, pradžioje norėčiau padėkoti Pirmininko pavaduotojui J. Barrot už pareiškimą, nors jis ir nesąžiningoje padėtyje, nes būtų gerai išgirsti ir Tarybos poziciją. Aišku, kad lengviau vykdyti parlamentinę Komisijos kontrolę negu Tarybos.

2001 m. gruodžio mėn. Komisijai suteikti įgaliojimai įdiegti antrosios kartos Šengeno informacinę sistemą (SIS), kurios eksploatacijos pradžios tikėtasi 2007 m. kovo mėn. Buvo daug problemų ir vėlavimo. Naujoji sistema vis dar neveikia. Kai kurie prognozuoja, kad ji pradės veikti ne anksčiau kaip 2012 m., kiti abejoja paties projekto perspektyvumu. Dabar vėluojama diegti ne tik SIS, bet ir Vizų informacinę sistemą (VIS), nes abu projektus kuria ta pati bendrovė.

Turiu pasakyti, kad ir toliau pasitikiu Pirmininko pavaduotoju J. Barrot. Jis savo politiniame gyvenime visada atrodė kompetentingas, rimtas ir tikras Europos šalininkas. Žinome, kad SIS projektą inicijavo ne jis; Pirmininko J. M. Barroso prašymu perimdamas pareigybę, jis šį projektą paveldėjo. Vis dėlto aišku, kad Europos Komisijos tarnybos ir bendrovė, sudariusi sutartį sukurti centrinę sistemą, turi būti priverstos atsiskaityti.

Parlamentas turi įgaliojimų biudžeto srityje, mes turime teisę ir pareigą siekti Europos Komisijos paaiškinimo. Kodėl mums reikia SIS II? Mes privalome geriau kontroliuoti savo išorės sienas, mums reikalingas didesnis saugumas, biometriniai duomenys ir perspėjimų tarpusavio sąsajos. Planuojami du visuotiniai techniniai bandymai, vadinamieji etapiniai bandymai – pirmasis gruodžio 22 d., antrasis – 2010 m. vasarą. Pirmojo bandymo tikslas – patikrinti, ar SIS II 72 valandų laikotarpiu veiks sklandžiai, patikimai ir veiksmingai ir ar svarbiausios, būtinosios funkcijos bei duomenų nuoseklumo užtikrinimo funkcijos gali veikti be problemų ir pertrūkių.

Kyla tam tikrų klausimų. Pirmiausia, ar yra rizikos, galinčios sutrukdyti atlikti pirmąjį bandymą šių metų gruodžio mėn.? Antra, ar siekiant sumažinti riziką galima sumažinti reikalavimų lygį arba netgi bandyme dalyvausiančių valstybių skaičių? Trečia, ar šiuos naujus bandymus galima laikyti metinės sutarties su bendrove dalimi, ar jie bus laikomi papildomais reikalavimais, reiškiančiais papildomas išlaidas? Ketvirta, ar aptikus problemų ir techninių klaidų į sutartį buvo įtraukta papildomų paslaugų? Kiek pinigų išmokėta dėl šių priežasčių? Penkta, kokia bendra už vėlavimą ir technines klaidas, dėl kurių nepavyko ankstesni bandymai, rangovui taikytų baudų, kaip minėjo Pirmininko pavaduotojas J. Barrot, suma? Šešta, ar Komisija mano, kad jeigu bus pereita prie alternatyvaus sprendimo įgyvendinimo, tai reikš, kad sutartis su bendrove Steria bus nutraukta? Jeigu taip bus, kokių padarinių tai turės VIS?

Galiausiai, ponias pirmininke, paskutinis klausimas: ar tiesa, kad Bulgarija ir Rumunija nusprendė nebelaukti SIS II įdiegimo ir jau planuojama jas integruoti į SIS I?

Ernst Strasser (PPE). – (DE) Dėkoju, ponias pirmininke. Bandysiu neviršyti man skirto kalbėti laiko. Iš esmės džiaugiamės SIS II diegimu ir jos funkcionalumu. Šio tūkstantmečio pradžioje būdamas vidaus reikalų ministru, aktyviai propagavau šią sistemą. Tuo laiku mums buvo žadama, kad ji pradės veikti 2007 m.; viena iš priežasčių – jos reikėjo naujosioms valstybėms narėms, kad jos galėtų dalyvauti šioje saugumo struktūroje.

Naujosios valstybės narės jau čia, o SIS II vis dar nėra. Vėlavimą reikia ryžtingai išnagrinėti ir ištirti. Turi būti aiškos pasekmės. Iš praeities patirties turėtume pasimokyti ateičiai.

Turime pripažinti, kad Komisija padarė viską, kad SIS II projektas būtų plėtojamas – ji netgi taikstėsi su anaipol netobulais bandymų rezultatais. Vis dėlto turime nepamiršti, kad šioje srityje netikslinga daryti per didelio kompromiso, nes jis pakenktų sistemos stabilumui ir patikimumui. Todėl turėtume užtikrinti, kad valstybės narės nepatirtų papildomos finansinės naštos, galinčios atsirasti atlikus analizę arba bandymus, taip pat esant tolesniems sistemos vėlavimams. Mums reikalingas 100 proc. skaidrumas ir kad Komisija su projekto įgyvendintojais kalbėtų aiškiai – t. y. prireikus šie projekto valdytojai turi patirti finansinių padarinių.

Edit Bauer (PPE). – (HU) Ponia pirmininke, Komisijos nary, 2006 m., kai naujosios valstybės narės laukė, kada galės prisijungti prie Šengeno erdvės, mes nurodėme ir mums buvo nurodyta, kad viena iš sąlygų – turi veikti SIS II. Per tą laiką paaiškėjo, kad sistema apskritai negali veikti. Tada išgirdome, kad grindys per silpnos atlaikyti techninės įrangos masę, ir jeigu Tarybai pirmininkavusi Portugalija nebūtų pateikusi sprendimo dėl SIS – „vienos sistemos visiems“, aštuonios naujos valstybės narės net ir dabar vis dar lauktų, kol galės prisijungti prie Šengeno erdvės.

Kol kas turėtume prisiminti, kad SIS II sistemai kurti reikėjo pasirašyti naujas sutartis, rasti naujų finansinių paketų, o SIS I+ sistemą vis tiek reikia finansuoti. Todėl praktiškai mes finansuojame dvi sistemas – tai Europos mokesčių mokėtojams kainuoja nemažus pinigus. Akivaizdu, kad siekdami užtikrinti Europos piliečių saugumą kalbame apie dideles investicijas. Priešingai, negu kairiesiems priklausantis mano kolega narys, manau, kad šios investicijos gali neapsakomai pagerinti Europos saugumo kokybę.

Aš irgi stebiuosi dėl vėlavimo, nes 2001 m. buvo planuojama, kad sistemą sukurti užtruks penkerius metus – nuo 2002 m. iki 2007 m. Dabar kalbame, kad ji bus sukurta galbūt per dešimt metų. Komisijos nary, neįmanomas toks neapibrėžtumas, kad padvigubėtų techninei sistemai sukurti reikalingas laikas. Gerai žinome, kad pagalius į ratus gali kaitėti paslaptingos techninės klaidos ir kad vėluoja viešosios investicijos, bet galiausiai turime paklausti: kokia viso to priežastis? Gal iš tikrųjų kai kurios šalys, kai kurios valstybės narės sąmoningai vilkina SIS II sistemos kūrimą? Baigdama noriu paklausti, kokios garantijos, kad tas pats neatsitiks su VIS sistema?

Elżbieta Katarzyna Łukacijewska (PPE). – (PL) Ponia pirmininke, atsižvelgiant į vėlavimą ir problemas diegiant SIS II ir prognozes, kuriose teigiama, kad iki 2011 m., o kai kas teigia – net iki 2015 m. sistema dar visapusiškai neveiks, nuspręsta iki šių metų pabaigos atlikti SIS II bandymus, kuriais bus įvertintas jos funkcionalumas. Jeigu bus įrodyta, kad SIS II veikia blogai, sakoma, kad bus pradėtas įgyvendinti alternatyvus planas, grindžiamas SIS I patobulinimais.

Tai kelia tam tikrų klausimų. Ar Europos Komisija pasirengusi įgyvendinti alternatyvų planą? Kas atsitiks su valstybių narių, kurios patyrė išlaidų išgydamos įrangą naujai sistemai aptarnauti, investicijomis? Ar ši įranga bus naudojama pagal alternatyvų planą? Galiausiai, kaip Komisija iš subjektų, atsakingų už projektą, ketina išsireikalausti sutartyse numatytas baudas?

Jacques Barrot, *Komisijos narys*. – (FR) Ponia pirmininke, negaliu atsakyti į visus man pateiktus klausimus, nes mums dabar sunkus laikas. VIS atveju centrinei sistemai reikšmę turi bandymai, kurie turi būti atlikti iki lapkričio 11 d., o SIS II atveju tai – etapis bandymas; šis kriterijus turi būti įvykdytas iki metų pabaigos.

Pirmiausia labai dėkoju visiems kalbėtojams. Noriu, kad Europos Parlamentas galėtų sužinoti visą informaciją. Norėčiau priminti, kad šias dvi didžiąsias sistemas valstybės narės numatė būtent siekdamas saugiomis sąlygomis naudotis judėjimo laisve, kaip pirmiausia pabrėžė S. Busuttil ir C. Moraes.

Pirmiausia norėčiau pabandyti atsakyti apie VIS, ypač S. Ludford, kuri, būdama pranešėja, šia problema itin domėjosi. Galime pasakyti tai, kad VIS bandymai bus atlikti iki lapkričio 11 d. ir iš jų bus matyti, ar turėtume keisti kursą. Iki šiol galima manyti, kad VIS struktūra patikima; spragų, beje, yra, bet jas galima ištaisyti. Vis dėlto būtent iš šių bandymų bus sprendžiama, ar nutraukti sutartį su rangovu. Per anksti kalbėti, bet tuo atveju tvarkaraštis būtų atitinkamai persvarstytas.

Būčiau linkęs pažymėti, kad 2005 m. Taryba nusprendė, jog valstybės narės VIS turi pradėti eksploatuoti nuosekliai ir koordinuotai. Būtent todėl VIS reglamente nustatyta, kad sistema pradės veikti pirmajame regione Komisijos nustatytą dieną, kai visos valstybės narės jai bus pranešusios, jog įvykdė visas technines ir teisines pasirengimo priemones, kad galėtų tame regione naudoti VIS.

Tai reiškia, kad VIS pradės veikti pirmajame regione – Šiaurės Afrikoje, apimančiame didžiausios nelegalios imigracijos ir saugumo rizikos šalis, tą pačią dieną visoms valstybėms narėms. Tuo remdamasis, sakau, jog tikrai svarbu, kad visos valstybės narės būtų pasirengusios valdyti VIS, nes būtų padaryta itin daug žalos, jeigu pasirodytų, kad centrinė sistema veikia normaliai, o mes priversti dar kartą atidėti terminą, nes vėluoja kelios valstybės narės. Todėl šiuo klausimu esu šiek tiek įkyrus.

Pastebėjau, kad S. Ludford pabrėžė Olimpines žaidynes. Nuoširdžiai tikiuosi, kad iki to laiko būsime padarę pažangą. Vis dėlto tiesa, kad numatyta, jog Jungtinė Karalystė prieš Olimpines žaidynes prisijungs prie SIS I, jeigu pasirodys, kad šie veiksmai reikalingi.

Dar norėčiau pasakyti, kad vizų prašančiųjų asmenų klausimu nuoširdžiai tikimės per daug nenukrypti nuo nustatyto termino, nes mums tai labai svarbu, o jeigu per daug vėluosime pradėti VIS eksploataciją, žmonės, tikėdamiesi palankesnių sąlygų, pradės vizų prašyti konsulatuose.

T. Ždanoka kalbėjo apie biometrinius duomenis ir prieigos prie sistemos kontrolę. Manau, kad dar turėsime galimybę tai aptarti, bet ši kontrolė bus vykdoma pagal tam tikras aiškias taisykles. Pastebėjau, kad C. Ernst sistemai nepritaria, bet norėčiau priminti ir tai, ką man sakė T. Kirkhope. Dabar pereisiu prie C. Coelho. C. Coelho gerai susipažinęs su SIS II ir norėčiau pabandyti atsakyti į kai kuriuos jo klausimus, kartu pasilikdamas galimybę jam raštu pateikti kitus atsakymus į jo septynis klausimus.

Galiu pasakyti tai, kad Komisija pradėjo derybas dėl sutarties su vienu iš rangovų ir šios derybos daugiausia vyko dėl dviejų dalykų: papildomų paslaugų ir įrangos, reikalingos atlikti pirmąjį etapinį bandymą, užsakymo ir pagrindinės sutarties pakeitimo, kad SIS II etapiniai bandymai būtų oficialiai įteisinti sutartimi. Bendrąjį susitarimą pasiekėme liepos mėn. pabaigoje. Bendrą susitarimą pasiekėme liepos mėn. pabaigoje ir tiesa, kad vienas iš rangovų pažymėjo, jog dėl kai kurių specifikacijų atlikti šį pirmąjį etapinį bandymą gali tapti labai sudėtinga. Mes vis tiek su rangovu pasirašėme sutartį, kurioje numatyta, kad šis etapinis bandymas turi būti atliktas.

Atlikus analizę ir praėjus trūkumų ištaisymo laikotarpiui, paaiškėjo, kad SIS II sukurta ant labai tvirtų, nors kai kuriais atžvilgiais ir sudėtingų, pamatų ir kad sistemą galima pataisyti, tačiau šiam tikslui prireiks pastangų.

Atlikus šią išsamią analizę, mums pavyko rasti keletą būdų, kaip patobulinti sistemą, bet tiesa, pone C. Coelho, – tai sakau ir visam Parlamentui, – kad šioje srityje užsibrėžėme tikslą įgyvendinti labai plataus užmojo projektą ir nelengva tiksliai numatyti, kas įvyks.

Vis dėlto galiu pasakyti, kad taikėme sutartyje numatytas baudas „Hewlett-Packard-Steria“ konsorciui siekiami jį nubausti už nesugebėjimą iki sutartyje numatyto sistemos sprendimų bandymų laikotarpio pabaigos parengti sistemą iki sutartyje reikalaujamo lygio, taip pat dabar jau bet kuriuo atveju už tai, kad vėluojama atlikti vidinius VIS bandymus.

Abu šie projektai reglamentuojami toje pačioje sutartyje, tad baudos vienodai atskaitomos iš sąskaitų už SIS II ir už VIS. Šių baudų suma yra beveik 3,5 mln. EUR ir VIS atveju toliau tiks baudos skaitiklis, o SIS II atveju jis išjungtas sausio mėn. pradėjus analizę ir remontą. Jeigu šių projektų teks atsisakyti, vienas iš rangovų akivaizdžiai turės padengti atitinkamas išlaidas.

Ponia pirmininke, esant dabartinei padėčiai ir atsižvelgiant į tai, ką pasakiau apie VIS – iki lapkričio 11 d. įvyksiančius bandymus ir apie SIS II – apie tikslą metų pabaigoje įvyksiančiu etapiniu bandymu patvirtinti, ar sistema tikrai perspektyvi, negaliu pateikti tikslesnio atsakymo, nes dabar tas etapas, kai atliekame šiuos bandymus ir rengiamės etapiniam bandymui.

Noriu pasakyti, kad džiaugtumės, jeigu Parlamentas padėtų paskubinti rangovą. Kaip matėte, esu nusiteikęs labai ryžtingai ir šio klausimo imuosi su asmeniniu entuziazmu. Tikiuosi, kad, kaip buvo ir projekto GALILEO atveju, man pavyks daugiau ar mažiau išsaugoti abu šiuos projektus, kurie labai įdomūs technologiniu požiūriu ir kuriuos įgyvendinus Europa galėtų naudotis aukšto lygio sistema, bet kol kas, šį vakarą, negaliu būti tuo tikras.

Sveikintinos ir Parlamento pastangos raginti valstybes nares: VIS atveju nustatėme, kad dabar labiausiai vėluojama dėl keleto valstybių narių kaltės.

Ponia pirmininke, gerai žinau, kad atsakiau ne į visus klausimus, bet Parlamentas visada gali į mane kreiptis ir suteiksiu visą informaciją, kurią gausiu ir kurios pageidauja EP nariai, ypač man šį vakarą pateikusieji klausimus, kai tik ją gausiu.

Pirmininkė. - Dėkoju už atsakymą, Komisijos nary. Baigdamą šią diskusiją pranešu, kad gavau tris pasiūlymus dėl rezoliucijos⁽²⁾.

Diskusija baigta.

Balsavimas vyks 2009 m. spalio 22 d., ketvirtadienį, 11.00 val.

20. Kito posėdžio darbotvarkė (žr. protokolą)

21. Posėdžio pabaiga

(Posėdis nutrauktas 20.45 val.)

⁽²⁾ Žr. protokolą.